Тыднёвік Магілёўскі

№ 18 (59) 6 траўня 1999 г. Кошт свабодны

Вайна і перамога

«Вайна была даўно, за паўстагодзьдзя вырасьлі новыя пакаленьні. Шкада, аднак, што людзкая памяць пра яе ня толькі скарачаецца ў сваіх магчымасьцях, але й падмяняецца нібы якой антыпамяцьцю, актыўна капітулюючы перад прапагандаваймі стэрэатыпамі. Мы перамаглі лютага ворага – нямецкі фашызм, але ці маем мы права забывацца пра кошт нашай перамогі? І якія яе сапраўдныя мэты – ці толькі разгром фашызму? Што мы прынесьлі на сваіх штыхах вызваленым народам Эўропы? Наколькі ашчасьлівілі палякаў, чэхаў, славакаў, вэнграў, румынаў, балгар і югаславаў, якія й дагэтуль ня могуць выграбціся з выкапанага для іх рова сацыялістычнага шчасьця? Праз паўстагодзьдзя пасьля нашай перамогі, можа, варта задаць сабе элемэнтарнае пытаньне: што мы маем ад той нашай перамогі? Вось немцы, напрыклад, не перамаглі, не перамаглі таксама італьянцы і японцы – стрывалі грандыёзныя нацыянальныя катастрофы. Але з тых катастрофаў яны зрабілі пэўныя высновы і ў выніку так добраўпарадкавалі сваё жыцьцё, як нам не ўпарадкаваць яго ніколі. Значыцца, ці такая адназначная для нас наша гістарычная перамога? Можа, тоіцца ў ёй штосьці і яшчэ, болей для нас важнае? Ці гэта Ўладар сусьвету так адмыслова разьмеркаваў сваю боскую міласьць: каму пустазвонства перамогі, а каму камфортнае жыцьцё? Каб усё па справядлівасьці, як таго і патрабуе мілы для нашых сэрцаў сацыялістычны прынцып разьмеркаваньня зямнога шчасьця.

Чым болей часу мінае з памятнага траўня 1945 году, тым болей пытаньняў ставіць мінулая вайна. Абясцэньваюцца шмат якія зь нядаўных каштоўнасьцяў, узьнікаюць новыя. Маладым пакаленьням здаецца, што для іх настаў час, не зьвязаны з праклятым мінулым, якое стала заслужаным лёсам іхных бацькоў і дзядоў. Але пачакаем з высновамі. Усё-ж шмат што ў сьвеце зьвязанае моцнай вяроўчынай, не разблытаўшы тугія вузлы якой, ня надта пасунесься ў шчасьлівую будучыню. Хоць гісторыя, як вядома, нічому ня вучыць, але й вучыцца ў сябе нікому не забараняе. Таму, вядома, хто хоча чаму-небудзь навучыцца. Для іншых яна – непатрэбная рэч. У тым ліку і гісторыя мінулай і крывавай вайны».

Васіль БЫКАЎ
(Кніга «Сьцяна»)

РЭЙТЫНГ ПАДЗЕЯЎ ЗА КРАСАВІК ПАВОДЛЕ «ТМ»

СТАНОЎЧЫЯ ПАДЗЕІ

– Спрыяльны для дэмакратычных сілаў разгляд «беларускага пытаньня» на паседжаньні Рады Эўропы, якая не паддалася чарговай спробе лукашэнкаўскага рэжыму легітымізаваць сябе праз гэтую арганізацыю

* * *

– Прыняцьце Соймам БНФ у выніку вострай дыскусіі канчатковага рашэньня аб неабходнасьці давядзеньня прэзыдэнцкай выбарчай кампаніі да лягічнага завяршэньня

* * *

– Непахіснасьць магілёўскіх актывістаў выбарчай прэзыдэнцкай кампаніі, што праявілася падчас шматлікіх фактаў міліцэйскага, судовага і адміністрацыйнага ўціску на іх

* * *

АДМОЎНЫЯ ПАДЗЕІ

– Заўчасная сьмерць Генадзя Карпенкі, да таго-ж з прычыны і ў абставінах, якія выклікаюць у грамадзтве апраўданыя сумненьні ў натуральным характары ягонага скону

* * *

– Падвойны напад міліцэйскіх падразьдзяленьняў на памешканьне магілёўскай управы Беларускага Народнага Фронту, у ходзе якіх былі затрыманыя людзі, канфіскаваныя дакумэнты і апячатаныя сэйфы арганізацыі

* * *

– Ваяўнічае наведаньне прэзыдэнтам Беларусі Мілошавіча, падчас чаго ўзмацнілася прапагандысцкая кампанія падтрымкі таталітарнага югаслаўскага рэжыму і ўзьнікла рэальная небясьпека ўцягваньня нашай краіны ў ваенны канфлікт на Балканах

Запрашэньне, падобнае на позву

Масавасьць і энтузіязм удзельнікаў афіцыйных масавых мерапрыемстваў на павер аказваюцца арганізаванымі ўладай. Нібыта нічога дзіўнага тут няма: той, хто наладжвае мерапрыемства мусіць, зразумела, запрасіць на яго ўдзельнікаў, папярэдзіць аб месьце і часе правядзеньня, зьмесьце і сэнсе імпрэзы і г.д. Аднак тут гаворка ідзе аб запрашэньнях, ад якіх, як тое гаворыцца ў адным «мафіёзным» фільме, немагчыма адмовіцца. Улада на свае мерапрыемствы не запрашае, а загадвае прыбыць.

Так у Магілёве было падчас першамайскага мітынгу, а крыху раней – мітынгу з нагоды чарговай чарнобыльскай гадавіны. Пры гэтым райвыканкамы накіравалі кіраўнікам прадпрыемстваў і ўстановаў дакладныя заданьні аб тым, колькі трэба выставіць людзей, у якой колькасьці і якія плякаты, сьцягі і транспаранты мець пры сабе. Такім чынам улада, няўпэўненая ў сябе, наперад абумоўлівае настрой жывых людзей, які мусіць абавязкова супадаць з «устаноўкай». Інакш – чакай непрыемнасьцяў...

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Прэзыдэнцкія выбары: цяпер слова – за народам

Пазаўчора Вярхоўны Савет 13 скліканьня на сваім паседжаньні пацьвердзіў законнасьць і правамоцнасьць рашэньня Цэнтравыбаркаму пад старшынствам Віктара Ганчара, згодна якому працэдура прэзыдэнцкіх выбараў пачынаецца 6 траўня й працягваецца да прызначанай раней даты – 16 траўня. Сябры ўчастковых камісіяў сёньня пачнуць абыход кватэраў грамадзянаў. Такім чынам прызнана, што арганізаваць спэцыяльныя й адпаведна абсталяваныя выбарчыя ўчасткі ва ўмовах сілавога процідзеяньня ўлады абсалютна немагчыма.

У Звароце да выбаршчыкаў, што прыняў Вярхоўны Савет, гаворыцца аб тым, што толькі сам народ можа вызначыць свой лёс, і што ўдзел грамадзянаў Беларусі ў выбарах прэзыдэнта якраз і будзе сьведчаньнем іхняга выбару.

Уласная інфармацыя

Памяць: Імгненьні й Час.

З фотаархіва © «ТМ»

Год 1993. Абласная студыя тэлебачаньня. Рабочы момант перад пачаткам запісу перадачы з удзелам старшыні Вярхоўнага Савета Станіслава Шушкевіча.

Станіслаў Шушкевіч:

«Я хачу верыць, што Беларусь — не балота»

Ад рэдакцыі. ***Мы ўжо паведамлялі аб тым, што ў Менску адбыўся II Зьезд Беларускае сацыял-дэмакратычнае грамады, які прыняў новую Праграму партыі й заяву, якая тычылася абавязковае перарэгістрацыі палітычных арганізацыяў. У гэтым дакумэньце адзначана, што падобныя захады ўлады ёсьць зьдзекам над дэмакратычнымі сіламі краіны, але БСДГ не баіца гэтае працэдуры, бо ў яе шыхтох знаходзіцца дастаткова сябраў, каб быць перарэгістраванай. Напярэдадні зьезду адбыўся сэмінар «Шляхі сыстэмнае трансфармацыі на Беларусі». Асновай для яго паслужыў зборнік «Ненасільле і Беларусь», выдадзены БСДГ, у якім была прааналізаваная сусьветная практыка негвалтоўнага змаганьня супраць дыктатуры. Наш карэспандэнт сустрэўся зь лідэрам БСДГ Станіславам Шушкевічам.***

– Вы нядаўна вярнуліся зь Нямеччыны, куды былі запрошаныя вашымі калегамі з бундэстагу. Дарэчы, зараз там пры ўладзе знаходзяцца сацыял-дэмакраты. Ці сапраўды праблемы Беларусі хвалююць Нямеччыну? Ці ведае тамтэйшае грамадзтва пра сытуацыю ў нашай краіне?

– Я магу гаварыць толькі пра дэпутатаў бундэстагу, якія нас запрасілі. Дык вось бундэстаг пра нашы праблемы ведае. Гэта тычыцца ня толькі сацыял-дэмакратаў, але й дэпутатаў ад іншых фракцыяў. Праўда, я не магу радавацца й мець вялікія спадзяваньні, што сацыял-дэмакраты нам больш дапамогуць, бо іхняя пазыцыя ёсьць вельмі згодніцкай (я кажу пра групу «Беларусь», якую ачольвае Юта Цапф). Яны нам, безумоўна, спачуваюць. Яны, безумоўна, выступаюць за дэмакратыю. Але калі мы просім іх быць пасьлядоўнымі, калі мы просім іх пра канкрэтныя палітычныя заявы на пэўных этапах, – тут поўнага паразуменьня мы, нажаль, не дасягнулі. Дарэчы, як ні дзіўна, нас цалкам разумеюць і падтрымліваюць нямецкія «зялёныя». Калі мы сустракаліся з намесьнікам Ёшкі Фішара спадаром Фальмэрам, у нас не было ніякіх спрэчных пытаньняў. Нас таксама падтрымлівае кіраўнік бундэстагу спадар Цірзэ, які сам паходзіць з ГДР, таму ён цудоўна разумее сытуацыю, у якой апынулася Беларусь. Спадар Цірзэ сказаў, што зробіць усё ад яго залежнае, каб на Беларусі ўсталявалася дэмакратычная прававая дзяржава. Што да апазыцыі. Мы сустракаліся з былым міністрам эканомікі Карлам-Дытэрам Шпрангэлем, зь якім я даўно знаёмы. Трэба сказаць, што ХДС-ХСС цалкам падтрымлівае пазыцыі, на якіх стаіць Вярхоўны Савет Беларусі 13 скліканьня. Такім чынам, я мяркую, што калі дагэтуль нямецкія сацыял-дэмакраты падтрымлівалі нас на 60-70%, то пасьля нашае візыты яны будуць успрымаць нашае бачаньне сытуацыі дзесьці на 90%.

– На якую дапамогу з боку нямецкіх парлямэнтарыяў вы разьлічваеце?

– Мы гаварылі толькі пра палітычныя акцыі й заявы. Ніякіх мэркантыльных плянаў мы ня маем.

– Нядаўна газэта віленскіх беларусаў «Рунь» надрукавала інфармацыю, што адна высокапастаўленая асоба афіцыйнага Менску заявіла, што Шушкевіч сёньня паўстаў бы перад судом за развал СССР, але нас стрымлівае толькі боязь міжнароднае ізаляцыі. Як вы ставіцеся да гэтае заявы?

– Ад дурноты няма лекаў. І калі сярод афіцыйных асобаў ёсьць людзі, якія дагэтуль не разумеюць, што адбылося ў 1991 годзе, іх усё ж такі трэба спрабаваць лекаваць, а не спрачацца зь іхнымі думкамі.

– Як вы ахарактарызуеце апошнюю сытуацыю ў дэмакратычным руху Беларусі?

– Як усьведамленьне, што трэба рабіць. На Беларусі апошнім часам паўстаў шэраг невялічкіх групоўкаў, якія выдаюць сябе за вялізныя арганізацыі, што прэтэндуюць на важкую ролю ў палітычным жыцьці. Але гэта фактычна некалькі інтэлектуалаў, за плячыма якіх мала хто стаіць. І выбары прэзыдэнта, якія прызначаныя на 16 траўня, паказалі, хто ёсьць кім. Усе пагадзіліся (я маю на ўвазе дэмакратаў) браць удзел у гэтай кампаніі, але калі размова пайшла пра аб'ём канкрэтнае працы, то высьветлілася, што сярод гэтых новых структураў вельмі мала сапраўды дзеяздольных. У прыватнасьці, калі ўтвараліся акруговыя камісіі, высьветлілася, што БНФ можа накіраваць свайго рэпрэзэнтанта ў кожную камісію, АГП – таксама, нашая партыя БСДГ – у 150 са 180 камісіяў, а астатнія – толькі каля 20.

– На вашую думку, ці адбудуцца паўнавартасныя прэзыдэнцкія выбары 16 траўня і ці будуць яны мець рэзананс і вагу для сусьветнае супольнасьці?

– Калі будуць адкінутыя амбіцыі прэтэндэнтаў, што акрамя іх ня можа быць пераможцаў, калі мы будзем змагацца праз выбары за дэмакратычную прававую дзяржаву, то яны адбудуцца. І калі такая вялікая палітычная сіла, як БНФ, правядзе такую-ж працу, як і ў часе падрыхтоўкі, то выбары будуць паўнавартаснымі. Сумненьняў пра ўдзел іншых палітычных рухаў у мяне няма. А што да міжнароднае супольнасьці, то калі ў нас адбудуцца выбары, – кардынальным чынам зьменіцца стаўленьне так званых «памяркоўных» палітыкаў, грамадзкіх дзеячаў, таму што яны ўбачаць, што Беларусь – гэта не балота, а нармальная дзяржава, у якой ёсьць нармальны рух-апора. Я хачу верыць, што Беларусь не балота. І гэтыя прэзыдэнцкія выбары для нашае краіны ёсьць вельмі важкай падзеяй.

Гутарыў Алесь ДАЙНЕКА

РОЗГАЛАС МЯСЦОВЫХ ВЫБАРАЎ

Вяртаецца ў суд «царыца доказаў»

Крычаўскія грамадзкія актывісты Лявон Сьвецік і Андрэй Кузьмін пакараныя штрафамі раённым судом за ўдзел у падпісаньні Заявы шэрагу дэмакратычных арганізацыяў краіны, якая напярэдадні выбараў у мясцовыя саветы заклікала грамадзянаў да дэмакратычных паводзінаў і пачуцьця адказнасьці за лёс Бацькаўшчыны.

Нідзе ў сьвеце людзей не караюць за слова. Супрацьпраўнымі, як сьведчыць сусьветная практыка, могуць быць толькі дзеяньні альбо такія «словы», якія выразна носяць правакацыйны характар і сапраўды могуць пацягнуць за сабой прамыя небясьпечныя дзеяньні натоўпу або групы людзей. Ніякай небясьпецы для грамадзкага спакою ў згаданай вышэй Заяве няма. Ёсьць заклік да людзей падумаць аб краіне, сытуацыі ў ёй і наступствах сваіх абыякавых «палітычных» паводзінаў.

Крычаўскія падсудныя прызналі факт свайго падпісаньня гэтай Заявы. Для пракурора і судзьдзі гэтага хапіла, каб вынесьці вырок. Ніякіх іншых «доказаў» віны падсудных прыведзена і прааналізавана не было. Ці праўда менавіта гэтая Заява сталася для некага падставай для няўдзелу ў выбарах – такое, здаецца, першаснае пытаньне суд абсалютна не цікавіла. Яму хапіла «прызнаньня».

Тыя, хто ведае савецкую гісторыю, могуць успомніць, што прызнаньне чалавека ў нейкіх дзеяньнях лічылася «царыцай доказаў» у 37-ым і наступных гадах дзеяньня сталінскай рэпрэсыўнай машыны.

Уласная інфармацыя

КРОНІКА ТЫДНЯ Ў ПАДЗЕЯХ І ФАКТАХ

Сьвяточныя віншаваньні старшыняў выканкамаў і сфармаваных дэпутацкіх радаў *з нагоды Першага траўня, якія былі надрукаваныя ў мясцовых газэтах, гэтым разам былі «афарбаваныя» гісторыяй. Кіраўнікі «вэртыкаляў» аднекуль дазналіся, што гэтаму сьвяту пайшла другая сотня гадоў. Аднак у іхняй інтэрпрэтацыі сьвята ледзь не з пачатку мела менавіта клясавы пралетарскі характар, накіраваны на адзінства «народнай» улады і самога народа. Аднастайнасьць формы віншаваньняў і агульнасьць зьместу сьведчыць пра тое, што акцыя была падрыхтаваная ідэалягічнымі ўстановамі прэзыдэнцкай адміністрацыі, якая сёньня не давярае нікому нават такой дробязі.*

Эканоміка Чэрыкаўскага раёна за першы квартал года спрацавала *са стратамі, якія ацэньваюцца ў 5 мільярдаў рублёў. Чавускія суседзі – яшчэ горш: стратнымі сталіся 22 калгасы з 23. Такія вынікі дае настойлівы працяг практыкі плянаваньня асноўных паказчыкаў народнай гаспадаркі. Роля эканамістаў, фінансістаў, кіраўнікоў галінаў і прадпрыемстваў пры гэтым зьведзеная да ролі наглядальнікаў над лічбамі: паказчыкі, як вядома, ніякім загадам не падначальваюцца, а жывуць адпаведна сваіх законаў і правілаў.*

Праверка рацыёну і якасьці харчаваньня ў Цяхцінскім (Бялынічы) дзіцячым садку паказала, *што нормы забеспячэньня дзяцей прадуктамі выконваюцца напалову. Дзеці амаль ня бачаць птушынага мяса, сьвежай рыбы, сьметанковага масла і нават малака, садавіны і гародніны. Гэта кампэнсуецца перавышэньнем нормаў крупаў і бульбы.*

Арганізацыйныя сэсіі раённых дэпутацкіх радаў паўсюдь прайшлі *«арганізавана і зладжана». Усюды дэпутатам было прапанавана па адной кандыдатуры на пасаду старшыні райвыканкама. Безальтэрнатыўныя выбары аднак, згодна закону, патрабавалі патаемнага галасаваньня. Яно не дало нечаканасьцяў: паўсюль старшыняў выбралі адзінагалосна.*

Усё часьцей можна пачуць аб пераезьдзе ў нашы вёскі расейскіх беспрацоўных *цэлымі сем'ямі з суседніх Бранскай і Смаленскай губэрніяў. Нічога агульнага з дапамогай «братняму народу» гэта ня мае: беларуская вёска за апошнія гады асабліва спустошылася на людзей. Калгасы вельмі радыя любой дадатковай пары працоўных рук.*

Жыхары Глуску пасьля нядаўняга «хлебнага скандалу» *больш уважліва зглядаюць боханы, якія набываюць у мясцовых крамах. Адміністрацыя райцэнтра тым часам высьвятляе абставіны, пры якіх здарылася тое, што на паліцы крамаў патрапіў хлеб, забруджаны птушыным пер'ем, пяском і іншымі «мэханічнымі дабаўкамі». Гандаль спасылаецца на асіповіцкі хлебазавод. На ім пачалася свая праверка. А пакупнікі цяпер імкнуцца ледзь не пераламліваць кожны бохан перад тым, як яго набыць.*

Вядома, што якасьць любой палявой работы і, адпаведна, узровень ураджаю залежаць *ад якасьці апрацоўкі ворыва, здзелкі насеньня, нагляду за ўсходамі. Для гэтых мэтаў існуюць шматлікія і разнастайныя прычапныя агрэгаты, якіх чым больш – тым лепш. У Мсьціслаўскім раёне ў калгасах на сёньня захаваўся толькі адзіны тып агратэхнічных прычапных прыладаў: барана.*

Усе сацыяльна-дэмаграфічныя паказчыкі ў Крычаве ў параўнаньні зь мінулым годам пагоршыліся: *менш дзяцей нарадзілася, больш людзей памёрла, колькасьць скасаваных шлюбаў перабольшала колькасьць узятых. Магчыма таму ЗАГС і раённая бібліятэка распачалі тэматычныя сустрэчы ў старэйшых школьных клясах па тэмату «падрыхтоўкі да сямейнага шчасьця».*

Інфармацыйная служба «ТМ»

КРОНІКА ТЫДНЯ Ў ПАДЗЕЯХ І ФАКТАХ

У мінулую нядзелю на хвалях Беларускай службы радыё Свабода прагучаў працяг адмысловай праграмы, поўнасьцю прысьвечанай адказам на пытаньні слухачоў афіцыйна зарэгістраваных кандыдатаў у прэзыдэнты Беларусі. Зянон Пазьняк адказваў на пытаньні асабіста, а Міхаіла Чыгіра, які знаходзіцца за кратамі, прадстаўлялі ягоная жонка й паплечніца Юлія Чыгір і намесьнік старшыні БСДП «Народная Грамада» Аляксей Кароль. Прапануем чытачам скарочаны варыянт гэтай праграмы.

РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

На хвалях Свабоды іначай нельга. Толькі — адкрыта, дыскусійна і шчыра...

Працяг.
Пачатак у папярэднім нумары

Пытаньне. Як вы плянуеце пашырыць уплыў дэмакратычнай апазыцыі на тую частку грамадзтва, якая ня робіць ніякага выбару?

Зянон Пазьняк: – Тут ёсьць адзін мэтад. Гэта – накапленьне сілы. Таму што ніякія ідэі значэньня ня маюць, калі яны ня маюць заплечча. Накапленьне сілы – партыйнай і палітычнай – можа адбывацца толькі ў рэчышчы канцэптуальнай палітыкі. Павінна быць ідэя, канцэпцыя, мэханізм яе ажыцьцяўленьня. Павінна быць дзеяньне. І гэта прыводзіць да канцэнтрацыі, да нарастаньня сіл. Што датычыць Народнага Фронту, то менавіта такой палітыкі я і патрабую ад сваіх сяброў і мы стараемся яе праводзіць. Менавіта таму мы ўключыліся ў гэтую выбарчую кампанію. Сёньня іншага легітымнага мэханізму няма. Трэба гэты мэханізм будаваць і трэба працаваць.

У межах дыктатуры нармальна ніякая дзейнасьць ня можа разьвівацца. Зараз асноўнай задача – ліквідацыя дыктатуры. І гаварыць трэба аб тым, як сканцэнтраваць дэмакратычныя сілы, як выбіць з інэрцыйнага стану вялікую частку грамадзтва. Моманты могуць быць скарыстаныя самыя нечаканыя. І чарговы дэфолт, і што хочаш. Але палітычная арганізацыя, што валодае канцэптуальнай палітыкай, павінна быць да гэтага гатовая, павінна гэтую канцэпцыю мець. Вось у чым сутнасьць. Вялікая цяжкасьць таксама ў тым, каб перадолець энэрцыю і пэсымізм ня толькі ў грамадзтве, але і ў палітычных элітах, якія гэта грамадзтва адлюстроўваюць. Гэта – нацыянальная задача.

Аляксей Кароль: – Мы ў Беларусі паўсядзённа адчуваем на сябе ціск улады, які яна аказвае як на партыі, так і на грамадзкія арганізацыі. Тым ня менш, дэмакратычныя партыі ўтрымалі тыя выспачкі свабоды й волі, плацдармы, зь якіх можна пачынаць наступ за дэмакратыю. У гэтым іх заслуга. Цяперашняя задача – аб'яднаньне намаганьняў апазыцыі і пашырэньне тлумачальнае працы. Гэта таксама рабіць цяжка таму, што ад электронных СМІ апазыцыя начыста адлучаная. Хоць і абмежаваныя наклады незалежных выданьняў, хоць ліе на іх БТ бруд, іх чытаюць. Менавіта праз актывізацыю тлумачальнай працы трэба пашыраць уздзеяньне на электарат, які хістаецца. Зараз здаецца, што партыя і слабыя і малыя. Тым ня менш, па адnаму вобразнаму выказваньню, яны зрабілі «ціхі падкоп пад рэжым Лукашэнкі». І рэйтынг лідэраў апазыцыі ў вапошні час падняўся вельмі высока. Зараз у М.Чыгіра ён 24% па Менску і 20 % па Беларусі. Агульны рэйтынг кандыдатаў у прэзыдэнты – больш за 50%. Гэта дадзеныя апошняга апытаньня сацыялягічнай лябараторыі НОВАК.

Пытаньне. Што будзе з ідэяй грамадзянства БНР у выпадку, калі З.Пазьняк стане прэзыдэнтам?

Зянон Пазьняк: – Я пастараюся ажыцьцявіць фармаваньне прaўнай пераемнасьці РБ ад БНР. Гэтак мы вернемся да рэальнасьці, як было на самой справе. Аднаўленьне беларускай дзяржаўнасьці пачалося ад БНР, а не ад БССР. Таму будзе разглядзенае пытаньне аб вяртаньні сапраўднай назвы нашай краіны – Беларуская Народная Рэспубліка. І адпаведна пытаньне аб грамадзянстве БНР вырашыцца самым пазытыўным чынам.

Пытаньне. Ці рабілі вы такія палітычныя крокі ў мінулым, аб якіх сёньня шкадуеце?

Юлія Чыгір: – Два крокі, аб якіх мой муж заўсёды шкадаваў. Першы – калі ён згадзіўся працаваць з Лукашэнкам у якасьці прэм'ера, і другі крок – калі пасьля зьбіцьця дэпутатаў і рэфэрэндуму 1995 г. не падаў у адстаўку.

Зянон Пазьняк: – Такія крокі безумоўна былі. Напрыклад, падтрымка мной некаторых падзеяў у Расеі, на якія ўвогуле ня трэба было рэагаваць і зважаць. Я маю на ўвазе падзеі 1993 г. – канфлікт з Хазбулатавым і расстрэл парляманту.

Пытаньне. Якое месца ў вашым урадзе зойме ваш апанэнт? На якіх умовах вы пагадзіліся б працаваць разам?

Юлія Чыгір: – Міхаіл Чыгір ніколі ня будзе супраць, калі парлямэнт прапануе З.Пазьняку заняць адпаведнае яго заслугах і прафэсіі месца.

Зянон Пазьняк: – Я ня бачу ніякага месца для свайго суперніка. Што датычыць умоваў, дык яны наступныя: я – прэзыдэнт, а спадар Чыгір прымае маю дзяржаўна-палітычную праграму.

Пытаньне. Вашае стаўленьне да Саюзаў (Беларусь-Расея + Югаславія), NATO. І ў гэтай сувязі пра магчымы ўдзел Беларусі ў «гарачых кропках»...

Аляксей Кароль: – Натуральна, што саюз трох актыўна падтрыманы Лукашэнкам. Гэта дае яму яшчэ нейкія дадатковыя рычагі ўзьдзеяньня на электарат дзеля ўзбуджэньня, скажам так, небеларускай патрыятычнай істэрыі. Гэты саюз будучыні ня мае і, зразумела, ня будзе мець ніякай пэрспэктывы, калі ў нас усталюецца дэмакратычны лад. Зьнешне-палітычная пазыцыя будзе грунтавацца на разьвіцьці адносінаў з заходнімі, эўрапейскімі дзяржавамі, на ўступленьні ў Эўразьвяз. Што тычыцца саюзу Расеі і беларусі, то пры рэжыме Лукашэнкі разьвіцьцё гэтага саюзу можа мець сваім вынікам інкарпарацыю Беларусі ў склад Расеі. Зараз такая тэндэнцыя ў Маскве ўзмацнілася і гэта вельмі небясьпечна для абедзьвюх краін. Усе саюзныя дамовы будуць безумоўна перагледжаныя з пункту гледжаньня, што гэта будуць адносіны двух незалежных дзяржаваў і нацыянальныя інтарэсы Беларусі будуць зыходнай асновай пры правядзеньні перамоваў з Расеяй. Аднак адмаўляцца ад эканамічных сувязаў з Расеяй цяпер невыгодна, калі большасьць нашай эканомікі зацыклена на ёй. Чыгір неадназова казаў: эканамічныя стасункі з Расеяй павінны захоўвацца і разам з тым – разьвівацца стасункі з заходнімі краінамі.

Наконт антызаходняй істэрыі ў Беларусі. Па-сутнасьці, яна існуе толькі ў афіцыйнай рыторыцы і ў афіцыйных СМІ. На пабытовым узроўні ніякай антызаходняй істэрыі няма. Агульнае меркаваньне – што нам ня трэба ўлазіць ні ў якія канфлікты і гарачыя кропкі. Антываенны настрой вось з такога пункту погляду, я бы сказаў, пераважае ў нашым грамадзтве.

Зянон Пазьняк: – Гэтае пытаньне для мяне амаль рытарычнае. Будучы ў парлямэнце, я разам з фракцыяй змагаўся за выключэньне гарачых кропак, каб не пасылаць туды нашых хлопцаў, і мы перамаглі ў гэтым пытаньні. Што датычыць саюзаў – то іх ўвогуле не існуе. Гэта – прапагандысцкія фантомы імпэрскай палітыкі. Таму пасьля ліквідацыі дыктатуры будуць адмененыя ўсе валюнтарысцкія незаконныя міжнародныя опусы Лукашэнкі. Пытаньне аб істэрыі вырашаецца вольным доступам насельніцтва да інфармацыі. Прапагандысцкая машына абалваньваньня людзей будзе ліквідаваная. Пакуль яна існуе – людзі ня будуць арыентавацца ў падзеях у сьвеце. Гэта яскрава відаць на прыкладзе Балканскага канфлікту.

Мы будзем імкнуцца да супрацоўніцтва з NATO і старацца як найхутчэй стаць яго ўдзельнікам. Гэта для нас лёсавызначальная задача, яшчэ больш важная чым для Польшчы. А вось у Эўразьвяз сьпяшацца ня трэба. Трэба добра стаць на ўласныя ногі – і ў эканамічным, і ў дзяржаўным пляне. Мне больш падабаецца пазыцыя Ісляндыі, скандынаўскіх краінаў, якія не ўваходзяць у Эўразьвяз і добра жывуць. Таму што мы можам згубіць сваю эканоміку, сваю рабочую сілу, і ўвогуле стацца залежнымі ад выканання нечых установак. Беларусь павінна арыентавацца на Эўропу, на цывілізаваны сьвет, удзельнічаць у NATO, паколькі гэта гарантыя яе бясьпекі, але быць вельмі асьцярожнай з такімі структурамі, як Эўразьвяз. Мы да гэтага яшчэ не падрыхтаваныя.

Пытаньне. Як вы будзеце даваць рады ў вырашэньні пытаньняў, датычных наступстваў Чарнобыля? Вашае стаўленьне да развмяшчэньня ў Беларусі атамных электрастанцыяў?

Аляксей Кароль: – У палітыцы ўлады гэтыя наступствы сёньня адсунутыя на самы задні плян. Між тым зараз яны моцна адчуваюцца. Гуманітарная дапамога, якая йшла непасрэдна ад заходніх краінаў, зараз кантралюецца адміністрацыяй прэзыдэнта. Што туды паступае й колькі? Відавочна, што дапамога вельмі скарацілася. І таму першы крок для пераадоленьня наступстваў Чарнобылю – аднаўленьне нармальных стасункаў для аказаньня гуманітарнай дапамогі тым, хто непасрэдна пацярпеў. Другі крок... Можна, сапраўды, патрабаваць, каб тыя страты, што панесла Беларусь, былі кампэнсаваныя. Аднак патрабаваць – ня значыць атрымаць. Відаць, што ад занепаўшай Расеі грошай не атрымаеш. І на погляд каманды Чыгіра трэба ладзіць сумесныя праграмы з краінамі, што пацярпелі – Расеяй і Украінай. І безумоўна, шырокія праграмы на дзяржаўным узроўні з заходнімі краінамі.

Мы катэгарычна супраць размяшчэньня атамных станцыяў у нас. Ёсьць разьлікі, што альтэрнатыўныя крыніцы энэргіі будуць таньней абыходзіцца.

Зянон Пазьняк: – Чарнобыльскае пытаньне для нас асабліва балючае таму, што 10 гадоў таму менавіта Народны Фронт яго падняў, за яго змагаўся і ў значнай ступені яго выйграў. На жаль, зараз яно значна пагоршылася і ўскладнілася. Тым ня менш ягонае вырашэньне – ёсьць нацыянальная задача, адна з важнейшых. На мой погляд, патрэбная рэглямэнтацыя статусу тэрыторыяў, невыкарыстаньне забруджаных земляў у сельскай гаспадарцы, скасаваньне перашкодаў гуманітарнай дапамозе, сыстэма забесьпячэньня чыстымі прадуктамі і лекамі, сацыяльная санацыя тэрыторыяў, ажыцьцяўленьне дзяржаўных экалягічных праграмаў. Гэта трэба пачынаць адразу. Сродкі могуць быць узятыя зь ліквідаванага прэзыдэнцкага фонда, з тых крыніц, пра якія я казаў раней (гл. «ТМ» №17 – рэд.). Праграма павінна быць доўгатэрміновай, дзяржаўнай, уключанай у ваднаведныя інвэстыцыйныя праграмы. І я не выключаў бы патрабаваньняў кампэнсацыі ад іншых краін. Гэта нічога, што Расея ня мае чаго есьці і ня можа сама сабе заплаціць. Але $ 30 мільярдаў за Чарнобыль яна нам абавязаная. Захад ёй дае падачкі, плоціць ёй мільярдныя сумы-крэдыты. Вось хай з гэтых крэдытаў і расплочваецца. Бо ўсё-ж існуюць пэўныя нормы ўзаемаадносінаў.

Разьлікі паказваюць, што выгодна было б мець атамную станцыю па заходніх тэхналягічных узорах. Хаця ёсьць адна праблема – куды падзець адыходы. Але я выступіў бы супраць такой праграмы, бо псыхалягічны бар'ер пасьля Чарнобыля нашаму грамадзтву пераступіць немагчыма. Што датычыць альтэрнатыўных крыніц энэргіі, то гэта – наша старая ідэя пра Балта-Чарнаморскі калектар. Ёсьць яшчэ ідэя, добра прапіцаная спэцыялістамі ценявога кабінэту БНФ: правесьці ў рэверсійны рэжым калектар ад Вэнсьпілса да Навапалацку. Трэцяя ідэя – падключыцца ў эўрапейскую электрычную энэргасыстэму, дзе нам будзе таньней атрымліваць энэргію. Я ня бачу тут нейкай вялікай праблемы. Праблема – ва ўладзе, якая ператварыла газавую трубу ў мафіёзную сыстэму ўзбагачэньня.

Пытаньне. Якую палітыку вы будзеце праводзіць у дачыненьні да старых людзей, многія зь якіх падтрымваюць Лукашэнку?

Аляксей Кароль: – Электарат апошнім часам мяняе свой настрой. У чэргах ужо ўслых не абараняюць свайго куміра, як было раней. Падчас збору подпісаў шмат пажылых людзей падпісаліся за Чыгіра, казалі: «нам больш няма што губляць...» Змагацца за электарат, канешне, трэба. Але асноўную стаўку трэба рабіць на маладых. А тых, хто аддана, нягледзячы ні на што, верыць Лукашэнку, пераконваць ня мае сэнсу.

Зянон Пазьняк: – Электарат, які аддалы Лукашэнку, не такі малы – працэнтаў 25. Я не зьбіраюся яго перацягваць, бо ён не перацягваецца. Гэта абсалютна дакладна вядома. Што датычыць людзей старэйшага веку і ў тым ліку людзей, якія зьвяртаюцца электаратам Лукашэнкі, – гэта нашыя грамадзяне і палітыку дзяржавы трэба рабіць такую, каб зыходзіць з існаваньня гэтых грамадзянаў і зь іхных правоў. Я вельмі вялікую ўвагу ў сваёй праграме надаю гэтаму. Напрыклад, тыя сродкі, што будуць узятыя з «двайнога бюджэту», у асноўным будуць пералічаныя ў пэнсійны фонд. Павінна быць гарантыя атрыманьня пэнсіяў, адпаведны ўзровень пэнсіяў. І дзяржава, нават у сёньняшняй сытуацыі, у стане гэта забясьпечыць. І гэта трэба будзе зрабіць. Гэта не папулісцкі крок, каб забраць галасы. Для дзяржаўнага інтарэсу трэба будзе рабіць такую палітыку. І яна будзе зробленая.

Пытаньне. Ці будзеце вы выступаць за адмену інстытута прэзыдэнцтва, калі пераможаце?

Аляксей Кароль: – Праграма Чыгіра не прадугледжвае адмену інстытута прэзыдэнцтва. Але яна прадугледжвае пераразьмеркаваньне паўнамоцтваў і аднаўленьне правоў усіх галін улады. Парлямэнцкая рэспубліка – крэда каманды Чыгіра. Ён ідзе на выбары ня дзеля ўзмацненьня сваёй улады, а дзеля таго, каб вярнуць дэмакратычны лад на Беларусь.

Зянон Пазьняк: – Крэда Народнага Фронту, якое зьвяўляецца і маім крэда, выкладзена было ў Мэмарандуме дэпутацкай апазыцыі яшчэ ў 1994 г. Там сказана, што мы стаім за парлямэнцкую рэспубліку, у якой можа быць пасада прэзыдэнта. Я выступаў і выступаю катэгарычна супраць моцнай пасады прэзыдэнта, які валодае ўсёй паўнатой улады. Бо ў нашай сытуацыі гэта прыводзіць да дыктатуры. Таму мая палітыка будзе накіраваная на тое, каб збалянсаваць улады, каб разьмеркаваць функцыі й праз нейкі тэрмін (мінімум гады 2-3) перайсьці да парлямэнцкай рэспублікі, у якой можа быць пасада прэзыдэнта, але з дастаткова абмежаванымі функцыямі.

Пытаньне. Але на той час, калі трэба будзе праводзіць першапачатковыя рэформы, будзе патрабавацца менавіта моцная прэзыдэнцкая ўлада...

Зянон Пазьняк: – На гэты час патрэбная дэмакратыя і моцны закон. Калі мы будзем рабіць стаўку на моцную прэзыдэнцкую ўладу – усё паўторыцца! Чалавек, які б ён ня быў, не можа ўтрымацца ад спакусы ўлады. Чалавек сільны памыляцца. Таму ў гэтым сэнсе я прынцыпова ня згодны з тым сьцьверджаньнем, якое прагучала ў пытаньні. Трэба ўмацоўваць дэмакратыю, законнасьць, парлямэнт, баланс уладаў і прыйсьці да той парлямэнцкай эўрапейскай дэмакратыі, якая добра існуе сёньня ўва многіх краінах. Вось такі прынцып.

Пытаньне. Ну а калі ў выніку парлямэнцкіх выбараў будуць абраныя зусім не дэмакратычнага настрою дэпутаты?

Зянон Пазьняк: – Ёсьць цэлая праграма для таго, каб забясьпечыць нармальны дэмакратычны ўзровень палітыкі ў Беларусі. Трэба падрыхтаваць адпаведнае заканадаўства. Яно ў нас паўсавецкае, таталітарнае. Трэба прыняць новы закон аб выбарах, які будзе заснаваны на прапарцыйнай і на мажарытарнай сыстэмах – 50/50. Гэта дасьць магчымасьць прывесьці ў парлямэнт палітычную эліту – сьпелых спэцыялістаў, якія адчуваюць адказнасьць за сваю дзейнасьць. Калі пакінуць стары закон (толькі мажарытарная сыстэма), то ў парлямэнце так і будзе правінцыйная намэнклятура, настаўнікі, урачы й г.д. Таму задача прэзыдэнта будзе – прывесьці ў парадак заканадаўства.

Аляксей Кароль: – Праграма Чыгіра таксама прадугледжвае ўвядзеньне зьмешанай сыстэмы – 50 на 50 і 25 % іўкі. Тут у нас разыходжаньняў няма.

Пытаньне. За колькі часу вы разьлічваеце правесьці Беларусь ад таталітарызму да дэмакратыі?

Аляксей Кароль: – Цалкам перайсьці да дэмакратычнага ладу – патрабуецца значны час. Але закладка тых палітычных асноваў, якія пазбавяць небясьпекі адката назад, я думаю, зойме паўгады, год.

Зянон Пазьняк: – Каб прыйсьці да сапраўднае дэмакратыі – спатрэбіцца шмат часу. Можа, нават цэлае пакаленьне. Што датычыць тэрміну для стварэньня дэмакратычнай улады і сыстэмы эканамічных дачыненьняў, то – год-два.

Пытаньне. Ці гатовыя вы спакойна ўспрыняць вынікі выбараў, калі пераможа ваш супернік?

Зянон Пазьняк: – Адкажу так. Бог даў мне здольнасьць усё ў палітыцы ўспрымаць спакойна і дзейнічаць нечакана.

Юлія Чыгір: – Я думаю, што Міхаіл Чыгір спакойна аднесься бы да гэтага. Калі Зянон Пазьняк зьдзейсьніць усё, пра што тут гаварыў, мяркую, Чыгір ня будзе ў апазыцыі.

Праграма тэлебачаньня з 10 мая па 16 мая

•• Понедельник, 10 мая ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00,0.05 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Телебарометр.
9.40 "Сегодня с вами..."
10.15 Здоровье.
10.40 Мультфильм.
11.10 Новые имена.
11.20 "Ветер в спину".
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыкальный салон. Анатолий Соловьяненко.
13.10 "Невеста с Севера". Худ.-фильм.
14.25 Писатель Данута Бичель-Загнетова.
15.10 "Чародей-2. Страна Великого Дракона". Заключительная серия.
15.35 ТВ — школе.
16.05 "Беспокойные сердца". Телеочерк о клубе ветеранов.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 Документальный экран. "В вечное пользование..."
18.05 "Ветер в спину".
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 И.Костолевский и С.Любшин в худ.фильме "Вечный муж". 1-я серия.
23.25 Криминальная хроника.
23.30 Белорусский хит-парад.
23.35 Третий тайм.
0.15 Мини-футбол. Турнир памяти Александра Прокопенко. Финал. 2-й тайм.

ОРТ

7.00 "Добрыня Никитич". Мультфильм.
7.15 "Белый взрыв". Худ. фильм.
8.30 "Дисней-клуб": "Русалочка".
9.00, 14.00 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.05 Утренняя звезда.
10.55 "Все путешествия команды Кусто".
11.50 Детектив "В последнюю очередь".
13.25 Смехопанорама.
14.15 Клуб путешественников.
15.05 Футбольное обозрение.
15.30 Умницы и умники.
16.00 "Дисней-клуб": "Тимон и Пумба".
16.30 "Дисней-клуб": "Аладдин".
17.00 М.Задорнов, Л.Филатов, В.Качан в программе "Три товарища".
17.55 Хоккей. Чемпионат мира. Матч команд финальной группы.
20.00 Время.
20.35 Р.Чемберлен в приключенческом сериале "Сегун".
22.20 Хоккей. Чемпионат мира. Матч команд финальной группы.

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.10 Фильм для детей. "Шесть медведей и клоун Цибулька".
8.30 Почта РТР.
9.00 "Доброе утро, страна".
9.30 "Устами младенца".
10.00 "Аншлаг" и К°.
11.00 "Неизвестная звезда". Иоаким Шароев.
12.00 "Россия в войне. Кровь на снегу". Док. сериал. 10-я серия "На вершине культа".
13.00, 19.00 Вести.
13.30 Док. фильм о Турции.
14.00 "Кто сказал "мяу"?" Мультфильм.
14.10 Парламентский час.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Диалоги о животных.
17.00 Совершенно секретно.
18.00 Национальный музыкальный фестиваль "Площадь звезд-99".
19.35 "Любовь с первого взгляда".
20.10 Концерт, посвященный Дню внутренних войск МВД России.
21.50 Акуна матата.
22.50 Д. Кристи в психологической драме "Мисс Мэри" (США).

"КУЛЬТУРА"

9.10 Играет квартет саксофонистов.
9.25 Театр "Модерн".
9.55 Мультфильм.
10.10 "Белый Клык". Худ. фильм.
11.30, 13.30, 21.00 Новости культуры.
11.40 "А.С.Пушкин. Версия 1999 г." "Анджело". Спектакль студии "Театр".
12.25 Страна Фестивалия.
12.50 "Мир авиации".
13.15 "Строка из песни". Из цикла "Истоки".
13.45 Играет Максим Федотов.
14.05 "Свои люди, сочтемся". Из цикла "Провинциальные письма".
15.00 "Беляночка и Розочка". Худ. фильм.
16.05 Музыка барокко в Патриарших палатах Московского Кремля.
16.35 "Документ-ретроспектива".
17.30 Новости.
17.35 "Париж танцует Дягилева". "Гранд-опера", Париж.
19.05 Мультфильмы.
19.30 Чудо-сказка.
19.40 "Бирюк". Худ. фильм.
21.20 Художник Май Митурич.
22.00 У меня свидание с вами. Жорж Брассанс.
23.00 "Осел и соловей".

НТВ

7.00 Сегодня.
7.10 О. Ефремов, В. Тихонов и М. Ульянов в фильме "Сочинение ко Дню Победы".
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Криминал.
9.40 Впрок.
9.55 "Миго — инопланетянин" (США).
10.25 Телеигра "Пойми меня"
11.15 Профессия — репортер.
11.35 Своя игра.
12.05 "Мертвый сезон". Худ. фильм. 1-я и 2-я серии.
14.30 "Любовные истории, которые потрясли мир". "Марион Дэвис и Уильям Рандольф Херст" (США — Великобритания).
15.15 "Она написала убийство".
16.10 Суд идет.
17.00 "Криминальная Россия".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Телелоцман.
14.00 Ток-шоу "Лестница".
14.40 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Школьный учитель".
18.20 "Девочка и слон".Мультфильм.
18.40 Бобруйский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.30 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Букет мимозы и другие цветы". Худ.фильм.
22.45 День области.
22.55 "За шкуру полицейского". Детектив.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Белый попугай".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.43 Док. фильм.
21.10 Высокая мода.
21.40 Боевик "Отряд "Смерть".
23.10 Спортивная программа.

•• Вторник, 11 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00,0.30 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 "Все мы родом из детства".
10.35 "Сегодня с вами..." Начальник штаба войск противовоздушной обороны Беларуси генерал-майор Михаил Савич.
11.10 Новые имена.
11.20 "Ветер в спину".
12.05 Третий тайм.
12.35 "А музыка звучит..."
13.15 "Песню берите с собой".
14.05 Туробъектив.
14.25 Бездельник.
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?"(Канада). 1-я серия.
15.35 Видеокурс английского языка. Передача 60-я, заключительная.
16.00 ТВ — школе.
16.30 Приглашаем на вечерки.
17.10 Уроки Н. Новожиловой.
17.35 Гости в дом. Мир против фашизма.
18.05 "Ветер в спину".
18.50 Новые имена.
19.15 "Алло, "Событие". Прямая линия.
19.55 Международные спортивные новости.
20.15 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Вечный муж". Худ.фильм. 2-я серия.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 Музыка без границ.
0.00 "Звездные" Канны в программе "Новая коллекция".
0.40 Футбол. Кубок Беларуси. Полуфинал. 2-й тайм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.10 "Апокалипсис для полиции".
9.40 Футбольное обозрение.
10.15 Смехопанорама.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Сериал "Космическая полиция".
14.45 Счастливый случай.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Тема.
18.50 Сериал "Сегун".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Г. Польских, Ф. Мкртчян в комедии "Суета сует".
22.20 Однако.
22.35 "Адольф и Ева" Александра Сокурова в "Тихом доме".

"РОССИЯ"

6.00 "Доброе утро, Россия".
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.20 Вести.
5.10 "Музыка, музыка..."
15.20 "Первые поцелуи".
15.55 "Мир здоровья".
16.30 Башня.
17.00 "Гомеопатия и здоровье".
17.05 "Угрюм-река". Телесериал. 1-я серия.
18.30 "Устами младенца".
19.40 Подробности.
19.50 "Аншлаг" представляет.
20.25 Ежегодная церемония награждения лауреатов актерской премии "Кумир".
22.00 "Уикес Отт с..."
23.05 "Дежурная часть".
23.50 "Магазин на диване".

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 П.И.Чайковский. "Времена года".
7.40 Художник Марина Белькевич.
8.10 "Документ-ретроспектива".
9.00 Мир авиации.
9.30 "Берега". Телесериал. 1-я серия.
10.45 "Царица муз и красоты". 3.Волконская. Передача 1-я.
11.40 После новостей...
12.00 "15-й подъезд".
12.30 "Звуки красок". Художник 3.Шершер.
12.50 "Российский курьер".
13.45 Спортивные встречи.
14.10 Шалом.
14.30 Новое кино.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Поэзия Великой Отечественной войны.
16.15 Х.Родриго. Концерт "Аранхуэс" для гитары с оркестром.
16.40 "Кумиры". Кирилл Лавров.
17.10 Ортодокс.
17.40 Ноу-хау.
17.55 "Тихий вечер". Ю.П.Любимов.
18.25 "Документ-ретроспектива".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Колосс на Воробьевых горах". Фильмы 1-й и 2-й.
20.45 После новостей...
21.05 "Берега". Телесериал. 1-я серия.
22.15 Э.Григ. "Норвежские танцы". Исполняет Московский Государственный академический симфонический оркестр.
22.35 "Контакт". Художник Э.Белютин.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 Ток-шоу "Я и моя собака".
8.40 Мультфильм "В гостях у лета".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Криминал.
9.40 М. Боярский и В. Гафт в детективе "Таможня".
11.30 "Мы, нижеподписавшиеся". Заключительная часть.
13.25 "Арина".
14.20 "Сегодняшко". Красная стрела.
15.30 "Государственная граница". Фильм 1-й. 1-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.05 Тяжелый день.
14.30 Бобруйский вариант.
14.50 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Школьный учитель".
18.20 Катастрофы.
18.45 Мультфильм.
19.00 Служба ваших забот."Чистая любовь — залог здоровья".
19.40 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Братья блюз 2000".Комедия.
23.40 День области.
23.50 "Кровавая ложь".Триллер.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30 Муз. антракт.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Удивительные истории".
19.25 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.30 Высокая мода.
21.40 Фантастический триллер "Башня".
23.05 Спортивная программа.

•• Среда, 12 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00,0.15 Новости.
8.00 "Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Видеокурс английского языка. Передача 60-я, заключительная.
10.05 "Земляки".
11.10 Новые имена.
11.20 "Ветер в спину".
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 Зорная ростань.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь".
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?" 2-я серия.
15.35 "5 х 5".
16.05 Мультфильмы.
16.35 "Куда пойти учиться?" Средние специальные учебные заведения Республики Беларусь.
17.15 "А музыка звучит..."
17.35 "Макаенка, 9."
18.05 "Ветер в спину".
18.50 Новые имена.
19.15 "Сегодня с вами..." Заведующий отделением пластической хирургии Клинического центра пластической хирургии и медицинской косметологии Жанна Романова.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 В.Тальзина в худ.фильме "Непрофессионалы".
23.05 Криминальная хроника.
23.10 Белорусский хит-парад.
23.15 Королевская охота.
23.55 "Крок-шутка". Фестиваль КВН "Славянский базар"(г.Рязань).
0.25 Темная комната. "Незаконно осужденный".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 Тема.
10.10 В мире животных.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Сериал "Космическая полиция".
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.15 Маски-шоу.
17.45 Здесь и сейчас.
18.10 Человек и закон.
18.50 Сериал "Сегун".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Хоккей. Чемпионат мира. Полуфинал.
22.25 Однако.

"РОССИЯ"

6.00 "Доброе утро, Россия."
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.20 "Музыка, музыка..."
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 Башня.
17.00 "Гомеопатия и здоровье".
17.05 "Угрюм-река". 2-я серия.
18.30 "Устами младенца".
19.40 Подробности.
19.50 Сам себе режиссер.
20.25 Футбол без границ.
20.50 Финал Кубка УЕФА. Прямая трансляция со стадиона "Лужники".
23.15 "Дежурная часть".
0.00 Автошоу.
0.30 "Магазин на диване".

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Р.Вагнер. Увертюра к опере "Тангейзер".
7.40 "Документ-ретроспектива".
8.30 Цветы на камень Мандельштаму.
9.25 "Берега". 2-я серия.
10.40 "Царица муз и красоты". 3.Волконская. Передача 2-я.
11.40 После новостей...
12.00 "Пикассо и танец". "Гранд-опера", Париж.
13.45 "Страх". Страницы романа Ю.Домбровского "Факультет ненужных вещей".
13.55 "Петь Россию — мое призвание". Е.Образцова.
14.25 Художник Олег Целков.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Мультфильм.
15.35 "Осенние портреты". Е.Пастернак.
16.05 Р.Шуман. Концерт для фортепиано с оркестром.
16.35 "Эколокол".
17.00 Резьба и роспись по дереву.
17.40 Боярский двор.
18.10 В.Гаврилин. "Дом у дороги".
18.15 "Документ-панорама".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Королевский Эллингтон". Фильм-концерт.
20.50 После новостей...
21.10 "Берега". 2-я серия.
22.20 Стихи о Венеции.
22.30 "Театр моей памяти".

НТВ

15.00 Сегодня.
15.30 "Государственная граница". Фильм 1-й. 2-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Служба ваших забот."Чистая любовь — залог здоровья".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Мужской клуб."Если б я был султан...".
18.20 "Спорт и...".Тележурнал.
18.40 "Аргонавты".Мультфильм.
19.00 Телеприемная.В студии председатель правления Могилевского обл-потребсоюза Г.Скриба.
19.45 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Убийцы".Боевик.
23.50 День области.
0.00 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Случайный свидетель".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.43 "Пляж".
21.40 "Быстрые деньги". Худ. фильм.
23.05 Спортивная программа.

•• Четверг, 13 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.35, 19.00, 0.30 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
15.10 "Боишься ли ты темноты?"
15.35 Мультфильм.
15.55 ТВ — школе.
16.25 Гости в дом.
16.50 Новые имена.
17.10 Документальный экран. "Полесье, энергия, дерево..."
17.30 Усадьба.
17.55 Гандбол. Чемпионат Европы. Мужчины: Беларусь — Босния-Герцоговина.
19.30 Новые имена.
19.35 Политические диалоги.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 В.Абриль в фильме "Голубые каски"(Франция).
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
23.50 Крок. Фестиваль "Студенческая весна в Витебске".
0.40 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.20 Человек и закон.
10.05 Клуб путешественников.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Сериал "Космическая полиция".
14.45 Волшебный мир, или Синема.
15.00 Улица Сезам.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 Угадай мелодию.

17.45 Здесь и сейчас.
18.05 "Чтобы помнили..." Олег Даль.
18.50 Сериал "Сегун".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Хоккей. Чемпионат мира. Полуфинал.
22.25 Однако.

"РОССИЯ"

6.00 "Доброе утро, Россия."
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.15 "Музыка, музыка..."
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 Башня.
16.55 "Навстречу Тэфи."Дневник 5-й ежегодной Национальной телевизионной премии.
17.10 "Гомеопатия и здоровье".
17.15 "Угрюм-река". 3-я серия.
18.30 "Устами младенца".
19.40 Подробности.
19.50 "Два рояля".
20.40 "Великая гражданская на Балканах".
21.30 Комедия "Умри, моя любовь" (Испания).
23.15 "Дежурная часть".
0.00 "Диалоги о рыбалке".
0.25 "Магазин на диване".

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Н.Паганини. Каприс № 3.
7.40 Ноу-хау.
7.55 "Документ-панорама".
8.55 "Театр моей памяти".
9.20 "Берега". 3-я серия.
10.30 Поэзия Давида Самойлова.
11.15 Г.Малер. Адажиетто.
11.40 После новостей...
12.00 "Моя жизнь. Стефания Станюта". Часть 1-я.
12.25 Произведения Ф.Мендельсона. Исполняет камерный оркестр "Музыка Вива".
12.50 Тема Великой Отечественной войны на театральной сцене. Часть 1-я.
13.45 Вспоминая Уланову...
14.40 Два Владимира в поисках света.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 IV церемония вручения премии К.С.Станиславского.
16.30 Песнопения русской православной церкви.
17.00 Широкий формат.
17.40 Новое кино.
18.05 "Российский курьер".
18.45 "Время музыки". Тележурнал.
19.15 Чудо-сказка.
19.29 Азбука.
19.50 "Апокриф". Литература и "Метрополь-99".
20.30 А.Шнитке. "Тихая музыка".
20.45 После новостей...
21.05 "Версия 1999 г." "Монологи о Пушкине".
21.20 "Берега". 3-я серия.
22.30 Джазофрения.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Р. Быков и С. Маховиков в боевике "Золотое дно".
10.50 Мультфильм.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Угрюм-река".
13.30 "Детектив Нэш Бриджес".
14.20 "Сегодняночко". Красная стрела.
15.30 "Государственная граница". Фильм 2-й. 1-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Ток-шоу" Я сама"."Сама наивность".
18.30 Из жизни женщин.
18.55 Скарбы."Весенние песни".
19.20 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Суета сует".Комедия.
22.55 День области.
23.05 "Вечернее платье". Трагикомедия.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30 Муз. антракт.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.50 Прогноз погоды.
19.00 "Арест и воля".
19.25 "Поздравления".
20.30 Мультфильмы.
20.53 Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.30 Г.Форд в фильме "Шесть дней, семь ночей".
23.10 Спортивная программа.

•• Пятница, 14 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.50 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Телевизионный Дом кино.
10.10 Уроки Н.Новожиловой.
10.35 Усадьба.
11.10 Новые имена.
11.20 "Ветер в спину".
12.05 Мультфильм.
12.25 Королевская охота.
13.15 Ю.Соломин и Т.Дегтярева в худ.фильме "Свет в окне".
14.30 "Консул Гашкевич". Телеочерк.
15.10 "Боишься ли ты темноты?"
15.35 Окружающая среда.
16.05 Регион. Передача из Витебска.
16.30 "Риск-версия". Телеигра.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 Наш край. "Беларусь в зеркале мемуаров".
18.05 "Ветер в спину".
18.50 Новые имена.
19.15 "Сегодня с вами..." Директор литературного музея Ф.Богушевича в Кушлянах Александр Жамойтин.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 С.Маковецкий и И.Ливанов в драме "Пьеса для пассажира"(Россия).
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
0.00 Баскетбол. Международный турнир. Мужчины. 2-й тайм.
0.40 Джазовый фестиваль "Минск-99".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.10 Программа "Мы".
9.55 "Чтобы помнили..." Олег Даль.
10.40 Смак.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Фильм-сказка "Принцесса-павлин".
16.00 "Во имя любви".
17.15 Джентльмен-шоу.
17.45 Играй, гармонь любимая!
18.15 Здоровье.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Девятое дело Коломбо: "Этюд в черных тонах".
22.30 "Надежды маленький оркестрик". 75 лет Булату Окуджаве.
23.20 Тема недели.
23.40 Криминальная комедия "Воров- ка".

"РОССИЯ"

6.00 "Доброе утро, Россия."
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.55 Вести.
15.15 "Музыка, музыка..."
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 Башня.
16.55 "Навстречу Тэфи." Дневник 5-й ежегодной Национальной телевизионной премии.
17.05 "Гомеопатия и здоровье".
17.10 "Угрюм-река". 4-я серия.
18.30 "Устами младенца".
19.40 Подробности.
19.50 "Городок".
20.25 Концерт, посвященный премии "Овация"".
23.05 Подиум д'арт.
23.40 "Дежурная часть".
0.25 А. Парийо и В. Килмер в психологической драме "Она должна умереть".
2.15 "Магазин на диване".

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 К.Штокхаузен. Соната "Движение".
7.40 Монологи о Рубене Симонове.
8.35 Концерт А.Даетян, Н.Петрова и "Вивальди-оркестра".
9.15 "Берега". 4-я серия.
10.20 Консилиум.
10.45 "Российский курьер".
11.40 После новостей...
12.00 "Моя жизнь. Стефания Станюта". Часть 2-я.
12.25 "Время музыки". Тележурнал.
12.50 Тема Великой Отечественной войны на театральной сцене. Часть 2-я
13.45 Виктор Третьяков играет Брамса.
14.15 Про фото.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Ансамблю "Березка" — 50 лет.
17.00 "Дом актера". Ветераны сцены.
17.40 Страна Фестивалия.
18.05 Ваше сословие.
18.30 Д.Мацуев исполняет произведения Ф.Шопена.
19.00 Мультфильм.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Царская ложа". Г. Алексидзе.
20.30 Власть факта.
20.45 После новостей...
21.05 "Версия 1999 г." "Монологи о Пушкине".
21.20 "Берега". 4-я серия.
22.30 Мгновения мастерства.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Наше кино. Комедия "Афоня".
10.45 Мультфильм "Вершки и корешки".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Угрюм-река".
13.30 "Детектив Нэш Бриджес".
14.20 "Сегодняночко". Красная стрела.
15.30 "Государственная граница". Фильм 2-й. 2-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 Футбольный клуб.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 Телеприемная.В студии председатель правления Могилевского обл- потребсоюза Г.Скриба.
13.55 Скарбы."Весенние песни".
14.20 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Рассказы о животных".
18.00 "Полиция Лос-Анджелеса".
18.50 Мультфильмы.
19.15 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Пунктир.
21.05 Астро-дайджест.
21.15 Праздник в вашем доме.
21.50 "Марс".Фантастика.
23.20 День области.
23.30 "Точечный" Боевик.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Альфред Хичкок представляет".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.43 Док. фильм.
21.10 Высокая мода.
21.40 Джон Траволта в фильме "Сломанная стрела".
23.20 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 15 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Континент.
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Семья — домашний храм". Телеочерк.
9.25 Книгосбор.
9.55 "Сегодня с вами..." Председатель Гродненской организации "Центр милосердия — семья" В. Радионцева.
10.20 Здоровье.
10.45 Вершина мира.
11.10 Око.
11.35 "Все нормально, мама!"
12.10 Международные спортивные новости.
12.30 Усадьба.
12.55 Новые имена.
13.00 "Династия-2. Семья Колби".
13.45 Четвертое измерение.
14.25 Олимп.
15.10 Познай себя. "Отцовское счастье".
15.30 Телебом. "Поем с оркестром". Часть 1-я.
16.20 Мультфильм.
16.30 Бон тон. Тележурнал моды.
17.00 Баскетбол. Международный турнир. Мужчины. В перерыве — "Ноктюрн". Киноочерк.
18.30 Ток-шоу "Это моя работа". Инструктор аэробики.
19.00 "Наш дом — семья". Видеозарисовка.
19.10 "Приглашение". Музыкальная программа.
19.40 Из достоверных источников.
20.00 Новые имена.
20.05 Бездельник.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 М.Китан и Н.Кидман в мелодраме "Моя жизнь"(США).
23.35 Белорусский хит-парад.
23.50 Видимо-невидимо.
1.00 Футбол. Чемпионат Беларуси. "Динамо"(Брест) — "Белшина"(Бобруйск). 2-й тайм.

ОРТ

7.00 "Тигренок в чайнике". Мультфильм.
7.05 П. Кадочников в приключенческом фильме "Ищи ветра..."
8.25 Слово пастыря.
8.45 Домашняя библиотека.
9.00, 14.00, 16.55 Новости.
9.15 Программа "100%".
9.45 "Утренняя почта".
10.20 "Каламбур".
10.50 Смак.
11.15 Возвращение Третьяковки.
11.45 О. Даль и А. Миронов в фильме "Мой младший брат".
13.25 "Цивилизация".
14.15 В мире животных.
14.55 Умницы и умники.
15.25 КВН-ассорти.
15.55 Футбол. Чемпионат России. "Ротор" (Волгоград) — "Спартак".
18.00 Ален Делон в приключенческом фильме "Зорро".
20.00 Время.
20.50 Хоккей. Чемпионат мира. Финал. 1-й матч.
22.20 Новости спорта.
23.20 Рутгер Хауэр в фильме "Оранжевый солдат".

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.15 Фильм для детей. "О тех, кто украл Луну" (Польша).
8.30 Мультфильм.
9.00 "Доброе утро, страна".
9.30 Сам себе режиссер.
10.30 "Сто к одному". Телеигра.
10.45 "Любовь с первого взгляда".
11.15 "Золотой ключ".
11.30 "Домашние хлопоты".
12.05 "Тарзан. История приключений". "Возвращение Тарзана". Телесериал.
13.00, 19.00 Вести.
13.35 Неделя власти.
14.05 "На здоровье." Ток-шоу.
15.00 Сиреневый туман.
16.00 Совершенно секретно.
17.00 Моя семья.
18.00 Старая квартира. Год 1985.
19.35 Оскар Фельцман на "Площади Звезд".
21.50 "Навстречу Тэфи." Дневник 5-й ежегодной Национальной телевизионной премии.
22.00 О. Меньшиков в криминальной драме "Дюба-дюба".
0.20 Горячая десятка.
1.15 "Скорость".

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 "Книжный кладезь".
9.35 В.Моцарт. Концерт для скрипки с оркестром № 5. Часть 1-я.
9.45 "Свадьба". Худ. фильм.
10.45 "Мировая деревня".
11.15 Зачем нам нужен этот "Ужин с дураком".
11.50 "Древо жизни, древо смерти". Док. фильм.
12.15 "Имена". Э.Эшпай.
12.45, 13.45 М.Булгаков. "Жизнь и необыкновенные приключения мастера — Михаила Афанасьевича и его Маргариты — Елены Сергеевны". Спектакль Московского театра "Эрмитаж".
13.30, 21.00 Новости культуры.
14.25 "Знаменитые замки Европы".
14.50 "Времена не выбирают". Александр Сокуров.
15.20 "Гран-дивертисмент" в Японии.
16.35 А. Баталов "Родом из МХАТа".
17.05 Концерт оркестра "Филармония наций".
17.30 Новости.
17.35 Художник А.Поздеев.
18.20 "Судьба, судьбою, о судьбе".
19.10 Чудо-сказка.
19.25 "Легенды Большого". Великие певцы.
20.20 Блеф-клуб.
21.20 "Кто там..."
21.45 "Рождение нации". Худ. фильм (США). Часть 1-я.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.10 "Депутат Балтики". Худ. фильм.
8.40 "Фитиль".
9.15 Криминал.
9.40 Впрок.
9.55 "Мито — инопланетянин" (США).
10.25 Телеигра "Пойми меня".
11.15 Профессия — репортер.
11.30 Своя игра.
12.00 Музыкальная комедия "Небесные ласточки". 1-я и 2-я серии.
14.20 Мультфильм "Мы с Шерлоком Холмсом".
14.30 Маленькая Россия в большой Америке.
15.15 "Она написала убийство".
16.10 Суд идет.
17.00 Дог-шоу "Я и моя собака".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Удивительные игры народов мира".США.
18.15 "Том и Джерри".Мультфильм.
18.50 С любовью.
20.20 Телемагазин.
20.30 "Смена сезонов".Мелодрама.
22.10 Астро-дайджест.
22.20 Телелоцман.
22.40 "Закон джунглей".Боевик.
0.10 Диск-канал.
0.40 "Дневники Красной туфельки". Эротика.

2 КАНАЛ

15.00 "Русалочка". Фильм — детям.
16.25 Муз. антракт.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино. "Счастливый человек".
21.50 Высокая мода.
22.00 Жан-Клод Ван Дамм в фильме "Легионер".
23.40 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 16 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Матерь человеческая". Док. фильм.
8.30 Мультфильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 14.35 Новости.
9.10 "Я рисую".
9.25 Мультиклуб.
9.55 Туробъектив.
10.20 "Все нормально, мама!"
10.55 Белорусский дом.
11.25 Арсенал.
11.50 Международные спортивные новости.
12.10 Сделано в Беларуси. Уникальные операции белорусских медиков.
12.25 Марсово поле.
12.40 Новые имена.
12.50 "Династия-2. Семья Колби".
13.35 Сельчане. Клецкий район.
14.00 Золотые ключи.
14.45 Чемпионат мира по автогонкам "Формула-1", Гран-при Монако.
17.05 Станция "Академия наук".
17.20 Семейный телеканал "На волне взаимопонимания".
18.00 "Зорная ростань".
18.30 Телебарометр.
18.50 Новые имена.
18.55 Теленавигатор.
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу "Карамболь" с участием группы "Крыви" и Лерри Винна.
21.25 Мелодрама "Конец насилия"(Великобритания).
23.25 Премьера песни.
23.35 Авто-парк.
23.45 Баскетбол. Международный турнир. Мужчины. 2-й тайм.
0.25 Бархатный сезон.

ОРТ

7.00 Мультфильм.
7.10 Комедия "Чудаки".
8.30 "Дисней-клуб": "Русалочка".
9.00, 14.00 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.10 Утренняя звезда.
11.00 Армейский магазин.
11.35 Играй, гармонь любимая!
12.00 Крестьянские ведомости.
12.30 "Все путешествия команды Кусто".
13.25 Смехопанорама.
14.15 Клуб путешественников.
15.00 Футбольное обозрение.
15.30 "Дисней-клуб": "Тимон и Пумба".
15.55 "Дисней-клуб": "Аладдин".
16.20 "Помню... Люблю..." Ян Френкель.
16.55 Хоккей. Чемпионат мира. Финал. 2-й матч.
20.00 Время.
20.35 С. Сталлоне в боевике "Взаперти".
22.30 Новости культуры.
22.50 Юрий Башмет в программе А. Макаревича "Абажур".
23.20 Премьера детектива "Осторожно! Красная ртуть!"

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.30 "Служу Отечеству."
8.00 "Сельские вести".
8.30 "Почта РТР".
9.00 "Доброе утро, страна".
9.30 "Устами младенца".
10.00 "Аншлаг" представляет.
10.30 "Городок".
11.00 Русское лото.
11.40 "Мир книг".
12.05 "Тарзан. История приключений". "Возвращение Тарзана". Телесериал.
13.00 Вести.
13.30 Федерация.
14.10 Парламентский час.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Диалоги о животных.
17.00 А. Соколов, М. Майко, Марина Влади в фильме "Пьющие кровь".
19.00 Зеркало.
19.55 С. Сигал в боевике "Патриот".
21.30 "Навстречу Тэфи." Дневник ежегодной Национальной телевизионной премии.
21.45 Н. Еременко, С. Говорухин, П. Вельяминов, Б. Дуров и Т. Касьянов в программе "Абзац".
22.40 "Дежурная часть".
23.10 Фильм братьев Тавиани "С добрым утром, Вавилон."

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 Н.Метнер. Соната-воспоминание.
9.30 "Его я встретил в зоопарке". Худ. фильм (Чехия).
10.35 "Консилиум".
11.05 Экспедиция "Чиж".
11.30 "Между любовью и любовью распят мой век". М.Цветаева.
12.15 "Дитя ивы". Док. фильм.
12.40 Тайна старой графини.
13.10 Д.Шостакович. Симфония № 8, соч. 65, часть 3-я.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Детский мир". Константин Райкин.
14.10 "Место встречи — Гостелера-диофонд". Концерт.
15.10 "Я, гений, Игорь Северянин". Читает Алла Демидова.
15.20 "Знаменитые замки Европы".
15.45, 17.35 К.Сен-Санс. Опера "Самсон и Далила". В постановке театра "Ковент-Гарден".
17.30 Новости.
18.20 Телесуфлер.
18.35 "Судьба, судьбою, о судьбе".
20.05 Чудо-сказка. "Слон и Моська". Мультфильм.
20.30 "С потолка".
21.25 Художник Ю.Немцов.
21.40 "Рождение нации". Худ. фильм. Часть 2-я.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.10 Худ. фильм "Сын полка".
8.30 Мультфильм.
8.40 "Фитиль".
9.15 И. Муравьева в фильме "Эта женщина в окне..."
10.45 Мультфильм.
11.15 Большие деньги.
11.45 М. Ландау и Р. Шнайдер в фильме "Приключения Пиноккио" (США).
13.35 "Любовные истории, которые потрясли мир": "Амелия Эхарт и Джордж Патнем" (США — Великобритания).
14.05 "Арина".
15.30 Профессия — репортер.
15.45 "Она написала убийство".
16.35 Роман Кармен. "Неизвестная война". Фильм 1-й. "22 июня 1941 года".

2 КАНАЛ

15.00 "6 странствуют по свету". Фильм — детям.
16.10 Муз. антракт.
16.35 "Шестнадцатилетние".
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 Мультфильмы.
19.00 "Хищники".
19.50 "Секретные материалы".
20.35 Мультфильм.
20.40 "Иллюзия убийства".
21.25 Высокая мода.
21.30 Том Круз в фильме "Миссия невозможна".
23.10 Спортивная программа.

РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

Слоўнік Свабоды

Сёлета ад пачатку года Беларуская Служба радыё Свабода вядзе рубрыку «Слоўнік Свабоды. ХХ стагодзьдзе ў беларускай мове. Слова на дзень для памяці і для роздуму». «ТМ» вырашыў скарыстаць гэтыя матэрыялы ў друкаваным выглядзе з тым, каб дапамагчы нашым чытачам атаясамляць сябе й свае мары з нашай агульнай беларускай ПАМЯЦЬЦЮ І ГІСТОРЫЯЙ.

Вільня

Вільня – сталіца Вялікага Княства Літоўскага, сэрца краю, крывіцкая Мэкка. Той, хто не вывучаў у школе паэму Якуба Коласа «Новая зямля», можа й ня ведаць, ШТО ў беларускай мове значыць слова «Вільня». На працягу апошніх 50-ці гадоў замест Вільні ў сьвядомасьці беларусаў праз расейскую мову ўкаранялася літоўскае слова «Вільнюс». Гэтак крамлёўскія ўладары ды іхныя менскія намесьнікі затушоўвалі наступствы сумнавядомага пакту Молатава-Рыбэнтропа. Беларусам пра сваё дачыненьне да старой сталіцы належала забыць.

У выніку адчужэньне адбылося найперш у мове. Бо якое можа быць адчужэньне тэрытарыяльнае, няхай сабе і з памежнымі КПП, калі ад Вільні да Менску 180 км?! І што такое гэтыя 50 гадоў у параўнаньні зь вечнасьцю! Вільню апелі ў сваіх лепшых вершах Багдановіч, Колас, Жылка, Арсеньнева, Танк... А яшчэ раней узьніклі нашы народныя песьні, прыказкі і прымаўкі. «Рабі пільна, – казаў менскі бацька свайму недалыгу-сыну, – і тут будзе Вільня...» У нашым фальклёры Вільня – гэта горад УВОГУЛЕ, гэтаксама як, напрыклад, рака ўвогуле – Дунай. Сярод старых беларускіх прыказак можна сустрэць і знаёмыя: «Не адразу Вільня будавалася», «Язык да Вільні давядзе»...

Гісторыкі кажуць, што заснавалі гэтае паселішча крывічы і называлася яно адпаведна – Крывым горадам. Існуе паданьне, што тут спыняўся на начлег вялікі князь Гедымін і сасьніў сон: вялізнага жалезнага ваўка, а ў ім – мноства маленькіх ваўкоў. Паклікаў князь свайго варажбіта, і той растлумачыў сон так: на гэтым месцы мусіць паўстаць сталіца княства – Вільня. Нібыта за тое, што варажбіт рАдзіў Вільню, яго й празвалі Радзівілам... Праўда, сучасныя навукоўцы не даваяраюць легендзе і выводзяць Вільню ад назваў рэчак Вяльлі і Вялейкі або Віленкі, пры сутоцы якіх і быў закладзены горад.

Насуперак ранейшай прамаскоўскай палітыцы, мы павінны вярнуць у беларускую мову сваё слова «Вільня». І гэта будзе не прэтэнзія, а звычайная для сучасных моваў практыка называньня ЧУЖЫХ гарадоў, якія маюць дачыненьне да СВАЁЙ гісторыі й мовы. Калі літоўцы называюць нашыя гарады ГАрдінасам і НаўгардУкасам, яны тым самым ня робяць тэрытарыяльнага захопу. Проста для іхнай гісторыі, культуры й адукацыі гэта вельмі важна. Як для нас вельмі важна ня блытаць уласных школьнікаў мудрагелістымі вытлумачэньнямі, у якім такім Вільнюсе Скарына надрукаваў першыя беларускія кнігі, у якім такім Вільнюсе быў схоплены й павешаны Кастусь Каліноўскі, і ў якім такім Вільнюсе Янка Купала рэдагаваў першую беларускую газэту «Наша Ніва», а пасьля яшчэ тлумачыць, што яны ўсе там рабілі.

Любоў да беларушчыны немагчымая безь любові да Вільні.

Сяргей ДУБАВЕЦ

Іголка

Часам пачынае здавацца, што *іголка* – гэта прыручаная бліскавіца. Чалавек глядзеў-глядзеў, як навальніца намагаецца, зшыў сабе нейкую апранатку зь цёмных хмараў, нервова ламаючы іголкі бліскавіцаў, ды і вырашыў сам паспрабаваць заняцца швівам, каб быць апранутым, што называецца, «зь іголачкі».

Іголка абшывае чалавека. І пялюшкі, і сарочку, якую вясельле зазнаходзіць. Шые іголка і саван таксама.

Дарэмна шукаць іголку ў стозе.

Як нітка за іголкай, ідзе за чалавекам вернасьць.

Як на іголках, пачуваецца нецярпеньне.

Сасна зшывае лясную цішыню сваімі зялёнымі іголкамі.

Вожык увесь у іголках, як у маленькіх дзідах – імі бароніць сваю безабароннасьць.

Калі дзяўчына і маладзіца прышывае гузік свайму нарачонаму ці суджанаму – як бы прышывае яго да сябе.

Прыручаная бліскавіца працы не баіцца.

Рыгор БАРАДУЛІН

Менск

Таямніца паходжаньня назову цяперашняй сталіцы Беларусі губляецца ў далёкай смузе стагодзьдзяў. Найбольш верагодным лічыцца гіпотэза, якая выводзіць яго ад рэчкі Менкі, што цячэ кілямэтраў за 20 на паўдзённы захад ад Менску.

Форма *Менск* (у старым напісаньні – праз літару «Яць») захоўвалася даўгімі стагодзьдзямі – у старадаўніх летапісах, актавых кнігах і ў жывой народнай гаворцы. Аднак з наступам паланізацыі, калі старабеларуская мова ў афіцыйным ужытку была выціснутая польскай, Менск зрабіўся Міньскам.

Калі дзьвесьце гадоў таму на нашыя землі прыйшла расейская акупацыя, новыя ўлады ня сталі разьбірацца ў этымалёгіі і археаграфіі, а пераняслі польскі назоў. Адгэтуль узяўся Мінск.

Адроджаная Беларусь на пачатку ХХ стагодзьдзя вярнула гораду старое летапіснае імя, якое пражыло ў афіцыйным ужытку дваццаць гадоў. У 1938 годзе выйшла пастанова ўладаў аб замене ў беларускай мове Менску на Мінск. Заўважым, што кошты гэтай акцыі тагачасных кіраўнікоў не хвалявалі – трэба было сьцерці з памяці людзей ненавісную нацыяналістычную форму – Менск.

Гэта быў унікальны выпадак у савецкай імпэрыі. Ва ўсіх астатніх выпадках назвы гарадоў мяняліся ў расейскай мове – на нацыянальныя. Так замест Тыфлісу зьявіўся Тбілісі, замест Эрывані – Ерэван, замест Вільна – Вільнюс. У Беларусі адбылося наадварот.

За апошняе стагодзьдзе горад моцна зьмяніўся. Шматлікія войны, акупацыі, рэпрэсіі, індустрыялізацыі, урбанізацыі, міграцыі татальна зьмянілі дэмаграфічнае, культурнае, моўнае, архітэктурнае аблічча Менску. Адбылася мутацыя, прадукт якой ужо натуральна завецца Мінскам.

І аднак Менск жыве. У апошніх брукаваных вулках, у старасьвецкіх камяніцах, у замшэлых камянях старых могілак, у нашым болю і ў нашай надзеі.

Сяргей ШУПА

Водбліск шчырасьці не абміне і нас

Нямеччына – краіна ў самым цэнтры Эўропы, нібыта яе станавы храбет, нібыта месца, дзе гэты стары культурны кантынэнт канцэнтруе ўсе свае набыткі і гістарычны досьвед. Нямеччына – краіна, у якой усё – гісторыя. Цяжка ад гэтага адчуваньня пазбавіцца і ўспрымаць яе як сучасную, адну з самых уплывовых і цывілізаваных дзяржаваў сьвету. Але сама яна штохвілінна нагадвае пра тое ўзроўнем жыцьця, дабрабытам, сучаснымі будынкамі і безьліччу рознасных аўто на вуліцах гарадоў.

У вядомы нямецкі горад Карлсруэ аўтара гэтых радкоў прывяло запрашэньне на сустрэчу з мажлівымі фундатарамі кніжнага праекту, які прысьвечаны гісторыі магілёўскага габрэйства. Так, нямецкія людзі вырашылі дапамагчы габрэйскай грамадзе нашага горада і вынайсьці дастаткова сур'ёзныя сродкі на выраб вялікай і зьмястоўнай кнігі... Чытач можа ўсьміхнуцца: маўляў, зноў немцы спрабуюць паказаць, якія яны цывілізаваныя і як яны ўжо пазбавіліся ад свайго таталітарнага мінулага. Дарэчы, падобныя настроі ў дачыненьні да «ФРГ» і немцаў у нас даволі моцныя. Ня вераць многія, што краіна і народ могуць апрытомець, прайсьці праз шчырае пакаяньне... Паездка ў Нямеччыну для мяне сталася ў нейкім сэнсе асабістым адкрыцьцём таго, чаго раней ня ведаў, не разумеў.

У Карлсруэ ў рамках сустрэч з фундатарамі адбыўся сэмінар, прысьвечаны пытаньням існаваньня габрэйства ва Ўсходняй Эўропе. Абмяркоўваўся і сучасны стан гэтай калісь буйнейшай дыяспары старажытнага народа. Сэмінар быў арганізаваны Эвангелічнай акадэміяй зямлі Бадэн-Вюртэнбэрг. Удзельнічалі людзі рознай сацыяльнай, культуровай і рэлігійнай прыналежнасьці. Гэта не была нейкая савецкая «тусоўка» з гучнай назвай. Там сапраўды горача і жыва абмяркоўваліся пытаньні, якія сёньня важкія ня толькі для памянёнай ужо дыяспары, але і для той-жа Нямеччыны. Вялікая плынь эміграцыі менавіта ў гэтую краіну паставіла перад ёю задачу: адаптаваць, інтэграваць у нямецкую супольнасьць новых грамадзянаў. А дзеля гэтага неабходна добра ведаць і разумець, хто яны, што вязуць з сабой, які ў іх гістарычны і сацыяльны досьвед.

Прынамсі, варта адзначыць, што акрамя гэтай, у пэўным сэнсе, практычнай мэты, была й іншая, пра што я казаў раней. Пакаяньне перад народам, які перажыў Галакост. І гэта ня ёсьць высокія словы. Аўтару давялося на свае вочы пераканацца, што гэта глыбокае і натуральнае разуменьне, закладзенае сёньня ў падмурак сьветаадчуваньня і самаатаясамленьня большасьці немцаў. Страх перад сваім-жа мінулым, страх усьвядомлены і асэнсаваны, а таксама рашучае супраціўленьне самой мажлівасьці вяртаньня чагосьці падобнага – вось што адчулася мне ў немцах.

На сэмінары выступалі розныя людзі. Дырэктар Эвангелічнай акадэміі доктар Ульрых Лохман, дасьледчыца і навуковец Дэсанка Швара, супрацоўніца дзяржаўнай установы, што дапамагае адаптавацца эмігрантам, Сібіла Марцін, прадстаўнікі розных грамадзкіх ініцыятываў і дабрачынных згуртаваньняў. Усе яны распавядалі пра сваё бачаньне згаданых вышэй праблем. Напрыклад, дасьледчыца гісторыі ўсходнеэўрапейскай габрэйскай дыяспары Дэсанка Швара заклікала ўлічваць, што мінулае накладае на паводзіны і погляды людзей свой істотны адбітак. У габрэяў гэтае мінулае было розным, трагічным і радасным таксама. Час і абставіны прывучылі габрэяў быць народам дзейсным, актыўным, навучылі ўспрымаць рэчаіснасьць у пэўным кантэксьце.

Доктар Лохман распавёў, як сёньня бачацца ўзаемаадносіны габрэйскага й нямецкага народаў. На ягоную думку, яны могуць грунтавацца на двух істотных падмурках: памяць пра мінулае і ўзаемапавага. І гэта разумна! Спалучэньне і ўзаемадзеяньне культураў пойдзе толькі на карысьць і дасьць народам новыя жыцьцёвыя сілы.

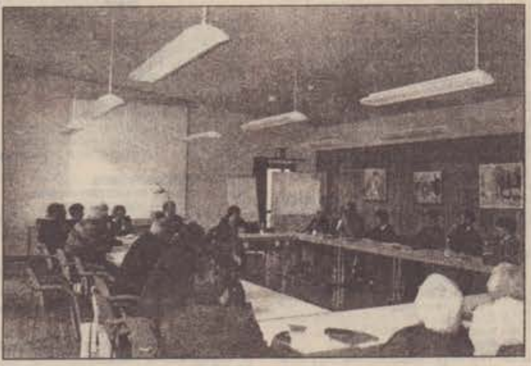
Спадарыня Сібіла Марцін выказала такую думку: «Мы прымаем ў нашую краіну габрэяў і дапамагаем ім наладзіць свой звычайны дабрабыт. Гэта добра і правільна. Але габрэі нясуць і свой культурны кантэкст. У ім ёсьць шмат каштоўнага для нас. Так бывае заўжды пры сутыкненьні розных культур. Трэба ўспрымаць і гэты культуровы кантэкст, трэба дапамагаць яго ўмацаваньню і разьвіцьцю». Як тут не пагадзіцца? Слухаючы гэткія выступы мне думалася, што вось яно – ўвасобленае ў жыцьцё – адкрытае грамадзтва: любыя праблемы абмяркоўваюцца, любыя пытаньні задаюцца, любое меркаваньне слухаецца...

Не маглі на сэмінары абмінуць і тэму антысэмітызму. Шмат пытаньняў задавалі мне і немцы, і госьці. Давялося адказваць шчыра: антысэмітызм у нас ёсьць, што ва ўмовах нарастаньня таталітарных тэндэнцыяў натуральна. Магчыма, пакуль ня ўсе гэта заўважаюць альбо ня хочуць заўважаць. Казаў і пра тое, што гістарычна антысэмітызм для беларускіх земляў – справа не такая драматычная, як напрыклад, для Расеі, адкуль ён на беларускую зямлю і быў прынесены.

А немцы распавядалі, як у іх з гэтай прыкрай справай. Краіна, якая яшчэ пяць дзесяцігодзьдзяў таму танула ў багне сьляпой нянавісьці да габрэйскага народа, сёньня ўсімі сіламі імкнецца стварыць для патомкаў біблейскага Ізраіля самыя спрыяльныя ўмовы. Канешне, ёсьць і ў нямецкіх землях мярзотнікі з поглядамі фашыстаў. Але калі нядаўна на габрэйскіх могілках былі зрушаныя некалькі помнікаў, па ўсёй краіне выйшлі на вуліцу людзі і пратэставалі супраць гэтага. Тое была праява агульнанацыянальнага маштабу! А ў нас, у Магілёве, адзіную, застаўшуюся ад часоў, сінагогу выкарыстоўваюць пад спартовую залю, забараняюць ізраільскія выставы, руйнуюць старажытныя могілкі: сумна і сорамна.

Сэмінар доўжыўся два дні. Засталося цікавае адчуваньне. З аднаго боку падалося, што гэтая падзея даволі шараговая для жыцьця вялікай краіны. Але ў гэтай звычайнасьці свой вялікі сэнс. Бо гэта шараговасьць, народжаная сталай працай, частка вялікай працы. Зь яе дапамогаю нямецкі народ хоча ўвайсьці ў новае стагодзьдзе, пабудаваць сваё жыцьцё гуманным і ў вышэйшым сэнсэ – справядлівым. Водбліск таго ня можа не закрануць і нас...

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

СЯБРОЎСКІЯ КАНТАКТЫ

Госьці нібы вярнуліся на 10 гадоў назад

Напрыканцы красавіка ў Магілёве на запрашэньне асацыяцыі «Кола сяброў» і Праваабарончага цэнтра гасьцявала дэлегацыя Хельсінскага фонда па правах чалавека ў Польшчы. Эва Ставовы, Моніка Панфіль і Марэк Шымчык прыехалі дзеля сустрэчы з актывістамі нашых няўрадавых арганізацыяў і каб зь першых вуснаў атрымаць інфармацыю аб сытуацыі ў Беларусі.

У абласным цэнтры ў сустрэчы ўзялі ўдзел, акрамя ініцыятараў прыезду польскіх калегаў, прадстаўнікі моладзевых арганізацыяў, што ўваходзяць у аб'яднаньне «Ратуша». У Шклове, які таксама наведалі госьці, удзел у сустрэчы ўзялі сябры раённай выбарчай камісіі па выбарах 16 траўня.

Падчас сустрэчаў гасьцей цікавіў стан актыўнасьці і няўпэўнасьць жаданьня насельніцтва ўплываць на свой лёс. Гаспадары ў сваю чаргу найбольшую цікавасьць выказалі да досьведу дзейнасьці няўрадавых арганізацыяў Польшчы за часам ваеннага становішча, які ў сярэдзіне 80-х гадоў увёў у краіне тагачасны камуністычны рэжым, каб спыніць распачатыя «Салідарнасьцю» дэмакратычныя рэформы.

Трэба адзначыць, што польскім праваабаронцам давялося ў нас яскрава ўзгадаць сваё мінулае ня толькі па ўспамінах, але й непасрэдна, у прыватнасьці, падчас знаходжаньня ў Шклове. Мясцовая міліцыя зьнішчыла фотастужку Монікі Панфіль на той падставе, што, паводле нейкае інструкцыі, фатаграфаваць дом, у якім жыве сям'я прэзыдэнта, забаронена. Начальнік раённай міліцыі маёр Волкаў вынес папярэджаньне Моніцы і Валадару Цурпанаву (старшыні ўправы магілёўскіх праваабаронцаў) за «парушэньне Правілаў знаходжаньня замежных грамадзян на тэрыторыі РБ».

Госьці прызналіся магілёўскім сябрам, што ўжо забыліся пра такія ўзаемадачыненьні з уладамі, таму шчыра выбачаліся за сваю «неасьцярожнасьць». Мясцовыя калегі супакойвалі іх тым, што ў сваю чаргу, на жаль, прызвычаіліся да ўсяго алягічнага з пункту погляду нармальных людзей.

На разьвітаньне госьці пажадалі беларусам мець болей надзеі на лепшае і болей веры ў собскія сілы. А ў тым, што такія сілы ў людзей усё-ж ёсьць, яны ўпэўніліся падчас магілёўскіх сустрэчаў.

Уласная інфармацыя

Бадзяга

Ці ня сам лёс распачынае войны

Шмат разоў ішла і ідзе гаворка пра падзеі на Югаслаўшчыне, але мы таксама жадаем сказаць сваё слова. І гэтае слова мусіць быць ні эмоцыяй, ні згодай, ні адмаўленьнем трагэдыі. Якім? Самастойным, а значыць — шчырым...

«У мяне склалася такое ўражаньне, што войны распачынае лёс. Пошукі распачынальнікаў адбяруць шмат часу ды не дадуць вынікаў. Сапраўды ніхто, ці то дзядзька з Крэмлёўскіх кабінэтаў, ці то вольны байнік, ня здолее сам распачаць жудасную бойку.

Потым ужо, калі прызвычаісься да сьмерці, якія бродзяць тутака наўсюль, падоса, што мы жыў гэтых усё свае жыцьці. Адразу зьмяняецца кола тваіх цікавасьцяў. Раней глядзеў гэта па тэлебачаньні, зараз — гэта рэальнасьць...

Больш не жадаю нікога казаць, гэта ўжо будзе здрада ўсім, хто загінуў ды застаўся жывым...

Далей была доўгая дарога. Калі за вокнамі цягніка зьявілася сьвятло набліжаючагася Менску, сьлёзы зьявіліся на вачах. Вельмі падобным было гэтае сьвятло на сьвятло майго роднага гораду. Лепшага гораду ў сьвеце»

Міхалай А., удзельнік чачэнскай кампаніі

Пераклаў з расейскае Андрусь ДЗЬВІГУН

Прывіды на чарнобыльскі дзень

Аднойчы, а было тое, як зараз памятаю, 26 красавіка, вяртаўся я дахаты ў кірунку непадалёк ад «лаўсанаўскіх» могілак. Дай, думаю, заскочу да чарнобыльскага крыжа, які летась тут усталявалі магілёўскія дэмакраты, ды прыму разам зь імі ўдзел хоць-бы ў хвіліне маўчаньня.

Здалёк, праўда, нікога не заўважыў. Падыходжу бліжэй — дэмакратаў не бачна, а нейкія мужыкі размясьціліся побач з крыжом з бутэлькамі і закускай. Пад бел-чырвона-белым сьцягам — не сьвісьці мне з гэтага месца! Утаропіўся я акругленымі вачыма ў мужыкоў, адзін зь якіх як раз гасіў «ёрша», дый — да ўсяго! — пачуў родную гаворку. Тут у маёй галаве ўсё увогуле пераблыталася й я страціў прытомнасьць...

Калі ачуняў, мужыкоў не было, а крыж стаяў як стаяў і —сьцяг побач. Адкак падыйсьці і памацаць яго не рызыкнуў, пэўна, гэта быў усё-ж прывід. Здаецца, і ня піў сёньня, а вось-жа прывідзілася... А што тычыцца дэмакратаў, тыя наадварот — зьнікі ў гэты дзень, як не бывала.

Андрусь ВАЯР

Зрабі выбар самастойна

Адразу ў галаву прыходзіць думка: хто адказвае за бомбы? Напэўна, NATO, але-ж адразу ўзьнікае і наступнае пытаньне: хто мусіць адказваць за гэнацыд на Югаслаўшчыне? Мабыць, Мілошавіч.

Пазыцыя NATO зразумелая. Ніхто, акрамя гэтага Блёку, не заўважаў крыві, у рэшце рэшт Хавіеру Салане нічога не заставалася, як са згоды краінаў Блёку і ЗША аддаць вясны загад...

На пункт гледжаньня NATO трэба зьнішчыць ненавіта спадара Мілошавіча. Але-ж ён пакуль жывы, а гінуць простыя людзі. Што загадаеце рабіць? Дапамагчы Блёку забіць прэзыдэнта Югаславіі альбо пазьбівацьусе штатаўскія самалёты і пакінуць касаваць сам-на-сам зь бядой?..

Нам рэжым у Югаславіі не падаецца дэмакратычным. Затое Расеі і Беларусі дэмакратычным не падаецца Захад. Гэтыя дзьве краіны дасылаюць Югаславіі гуманітарную дапамогу, а Мілошавіч водзіць сваіх расейска-беларускіх сябраў у бункер, збудаваны адмыслова для ягонай асобы. Тым часам вайна працягваецца...

Падумай, што горш: 500 ахвяраў бомбавых удараў NATO ці тысячы ўжо забітых рэжымам Мілошавіча?

Дрэнная, цынічная «матэматыка»? Прапануй іншую.

Зрабі сваю выснову.

Зрабі свой выбар.

Самастойна.

Алесь КРЭВА

Новая рубрыка «Бадзягі»

Небясьпечныя гульні альбо Лёгкія грошы

Нажаль з-за недахопу месца, пра першую й трэцюю, таксама як пра далейшыя гульні, можна будзе прачытаць толькі ў поўнафарматным «Бадзязе», які, мы спадзяемся, хутка пабачыць сьвет.

Гульня другая.

«Скарга»

Ёсьць вельмі цікавая інфармацыя, што тры запісы ў «Кнігу скаргаў» здымаюць з пасады любога гандляра любой гандлёвай кропкі. У якасьці ахвяры прапаную абраць «Гастраном».

Умовы гульні: для аперацыі патрабуецца 3-4 асобы ў незалежнасьці ад полу й сэксуальнае арыентацыі, але нахабныя (гэта галоўнае), без пачатковага капіталу (для натуральнасьці), беларускамоўныя (дзеля заблытанасьці). Гарантуецца прыбытак у 5-10 у.а.

Правілы: чалавек з каманды падыходзіць да ўжо абранай гандлярцы прадаўца гастраному (абраць — гэта значыць ведаць, у якую зьмену яна працуе і як яе завуць), набывае хлеб (кілбасу, рыбу, піва ці шмат піва) ды й пачынае на што-небудзь скардзіцца: мауляў, рукі ў яе брудныя, пакункавай паперы няма ці наўпрост не спадабаўся выраз ейнага твару. Пасьля нядоўгай (ня больш за гадзіну) спрэчкі, гулёк патрабуе Кнігу скаргаў ды акуратна робіць запіс (пажадана пісаць як мага больш эмацыянальна, да таго-ж тарашкевіцай).

Праз 3-4 дні тое-ж самае робіць другі сябра каманды. Яшчэ праз тыдзень надыходзіць «зорны час» трэцяга. Вось тутака ўсё залежыць ад ягонага спрыту ў справе ветлівага вымагальніцтва. Але й нічога складанага тутака няма, галоўнае патлумачыць, што ёй (гандлярцы) пасьля трэцяга запісу ў «Кнігу скаргаў» зробяць адзін кароткі, але пэўны запіс у працоўную кніжку... Няхай яна й думае, што лепш і дзешавей!

BON VOYAGE!

Не шукайце мяне, я гэтага не рабіў!

Андрусь ГАНДЛЯР (самавучка)

P.S. Можа выпадкова здарыцца, што пэўная колькасьць запісаў у «Кнігу скаргаў» на дадзеную гандлярку ўжо існуе. Тады згуляць будзе яшчэ ямчэй.

Бадзяга — магілёўскі моладзевы часопіс
№ 2 (2)
Галоўны рэдактар: Алесь ПАЛТАРАЦКІ
Мастацкае аздабленьне: Вольга ФЁДАРАВА
Рэдакцыя: Алесь Палтарацкі, Андрусь Дзьвігун, Дэніс Башкіраў, Вольга Фёдарава
За дакладнасьць пададзенага матэрыялу рэдакцыя нясе маральную адказнасьць.

ЖЫЦЬЦЁВЫЯ ЗАМАЛЁЎКІ

Наперавес зь дзяржаўным сьцягам

У мінулыя выходныя ў Магілёве прыхільнікі савецкіх ды камуністычных сьвятаў адзначалі былы дзень «солидарности трудящихся», а зараз – дзень вясны і працы.

Адбылося тое, пра што хачу распавесьці чытачам, калі пасьля мітынгу ці дэманстарацыі (ня ведаю, што праводзілася ў нас) народ пачаў цягнуцца па дамах альбо дварах, дзе можна «адзначыць» сьвята належным і звыклым чынам.

У краме насупраць унівэрмагу, здаецца, было ўсё, што толькі можа пажадаць стомленая беларуская душачка, да таго-ж па танных коштах. Вось і паваліў сюды «мітынговы» народ пры сьцягах ды партрэтах прэзыдэнта. Кінуць іх нельга – непрыемнасьцяў не абярэсься, а пакуль зьбегаеш аднесьці на месца – спазьнішся за прадуктамі. Такім чынам чарга ўяўляла сабой міні-мітынг: тырчалі сьцягі і партрэты, варушыўся натоўп, гудзелі галасы. Гаворка вялася ў асноўным пра тое, як раней добра адзначалі сьвяты, як усё танна каштавала, як можна (і трэба было!) выпіць на сьвята на любой гарадзкой лаўцы або ў сквэры. І пра тое, што зараз сумна і дарага, а міліцыі дык лепш на вочы не трапляць зусім, ні ў які дзень. Словам, настрой удзельнікаў магілёўскай урачыстасьці, мяркуючы па тых, хто стаяў у крамавай чарзе, быў такі: сёньня ўсё дрэнна, заўтра лепш ня будзе, адное застаецца – вяртацца назад...

Дзяніс НОВІКАЎ

Як бы праўду не хавалі...

Днямі ў рэдакцыю завітаў чалавек зь некалькімі аркушамі вучнёўскага сшытка, на якіх былі накіданыя рыфмаваныя радкі. «Няма больш моцы цярпець, – патлумачыў Леанід В. – Публіцыст я ніякі, а вось у вершаваныя радкі тыя-іншыя думкі склаліся неяк самі сабой. Бо спакою не даюць».

Працуе Леанід у самым, як ён сказаў, тыповым рабочым асяродзьдзі. Жыве блізу горада, таму ведае і жыцьцё вяскоўцаў. Вельмі зрэдку, паведаміў наш новы знаёмец, можна з кім-небудзь пагаварыць больш-менш адкрыта: людзі гоняць ад сябе думкі і развагі, заліваюць іх гарэлкай, баяцца выказваць на адрас начальства самую бяскрыўдную крытыку. «Я жыў, як гаворыцца, пры савецкай уладзе, – працягваў расповяд Леанід, – але такой прыніжанасьці ў паводзінах людзей ня памятаю. Па мне, дык вінаватыя ў гэтым «чэсныя» журналісты. Ва ўсім, што іншы раз пачуеш ад суразмоўцы – адбітак тэлепрапаганды і дзяржаўных газэтаў. Зараз, напрыклад, адна тэма: калі нас пачнуць «бамбіць». Бо жывём мы добра, а Захад, які ня любіць Лукашэнку «за праўду і за Расею», намерваецца нам адпомсьціць. Ды што гаварыць, у нас і не такое пачуеш, бо ўсё апантана страхам... Сам такім стаў. Вось накідаў гэтыя радкі, калі падыйдуць – вазьміце. Але падпісваць маім прозьвішчам ня трэба: і ў мяне сям'я, дзеці, ды і работа пад нагамі не валяецца».

На тым разьвіталіся. Было адчувальна, што чалавек сапраўды баіцца. Ён нават выказаў меркаваньне, што ў рэдакцыі пэўна знаходзіцца падслухоўваючае прыстасаваньне. Звычайны рабочы чалавек, звычайны грамадзянін... Дажыліся.

Некалькі дзён мы пачакалі: а раптам чалавек вернецца і забярэ аркушыкі, бо перадумае «сьвяціцца» нават у такой форме? Аднак таго не адбылося. Вырашылі вершы надрукаваць. (Хаця, як бачаць нашыя чытачы, мы пазьбягаем сёлета прадастаўляць старонкі для вершаваных практыкаваньняў, бо не бярэм на сябе адказнасьць ацэньваць паэтычныя здольнасьці чытачоў). Сёньняшняе выключэньне, мяркуем, патлумачана вышэй.

* * *

Як бы праўду не хавалі
Ды раскрыецца падман
Бо «кароткія» ёсьць «хвалі»
І прыёмнік «Акіян»
«Рэзанансы» АТэЭНА
Хай глядзіць, хто іх стварыў
Празь мяжы, замкі і сьцены
Праўда робіць свой прарыў
Цень паклёпаў і наветаў
Нашы дні завалакла
Са свабоднай часткі сьвету
«Ловім» іскарку цяпла
Дачакацца нам ахвота
Беларусі сьветлы час
Сьвеціць радыё «Свабода»
Сонцам з захаду для нас

* * *

Ах, мары, сонечныя мары
Такія, часам, проста жах
Як гучна б'ем мы у фанфары
Што мо расьцем,
як на дражжах
Што нас надоі і прывагі
Накормяць – шчэ і прададзім
Ніколі мець ня будзем смагі
Шампанскім бульбу заядзім
Што нашы збожжа намалоты
Другім ня бачылісь у сьне
Што нашы фабрыкі-заводы
Дымяць, ды з кожным днём
мацьней
Што ўсе супроць падкопаў
НАТА
Якое быццам прэ на нас
І да старэйшага льнем брата
Як да бялізны мятай – прас
І дапісаліcь, верыць сталі
Што ў нас – бы рай,
а «бацька» – бог
Які руку прасьцёр у далі
Да новых кліча перамог...
Апала слоў пустых мякіна
Сплыла пампезнасьці шуга
І стала бачна, што краіна –
Адна суцэльная чарга
Заробкі, пэнсіі як зьдзекі
Над кволай годнасьцю людзей
А балбатуны-недарэкі
Ілгуць шпарчэй і ўсё грамчэй
Пішы, грашы як мага болей
І асабліва – пра «саюз»
Тады і з барскага застольля
Перападзе тлусьцейшы кус...

Л. ВІКТАРОВІЧ

МАСТАЦКАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ «ТМ»:
ВЯРТАНЬНЕ ДА ТЭМЫ

Неспадзяваная сустрэча

Ня ведаю, ці была гэта задума арганізатараў, ці проста выпадковасьць, але суседзтва ў карціннай галерэі імя Масьленікава выставы беларускага і кітайскага мастацтва спарадзіла нечаканыя думкі й паралелі. Вядома, эўрапейскі алейны жывапіс больш відовішчны жанар, чым празрыстая акварэль ці монахромная графіка тушшу, аднак старая скульптура прываблівае ня менш, чым сучасная авангардная плястыка. А менавіта па лініі часу – сучаснае і старажытнае – прайшоў падзел дзьвюх экспазыцыяў. Праўда, большасьць кітайскіх экспанатаў не старажытныя арыгіналы, а работы сучасных майстроў, выкананыя ў традыцыйных матэрыялах і стылях. Многія беларускія мастакі таксама захапляюцца гісторыяй і «вечным» жанрам – пэйзажам, і вось тут становіцца бачным прынцыповае, бадай філязофскае адрозьненьне дзьвюх культураў.

Беларускае мастацтва больш рэалістычнае, актыўнае, скіраванае на эмоцыі й рэакцыі гледача. Нават анэмічныя, ціхамірныя палотны позьняга Бялыніцкага-Бірулі куды больш важкія і «цялесныя», чым паветраныя пэйзажы-мроі кітайскіх мастакоў. Іхны жывапіс настолькі эфэмерны і «просты», што для большасьці нашых людзей застаўся маладаступным. Сапраўды, убачыць жывыя вобразы ў празрыстых плямах і мяккіх размыўках тушы значна цяжэй, чым у асязальных натуралістычных палотнах нашых майстроў, але-ж гэтае «безцялеснае» мастацтва, замкнёнае ў сабе і ў строгіх рамках традыцый, існуе ўжо ня першае тысячагодзьдзе, а беларускі жывапіс – ня шмат даўжэй за сто год.

Больш прываблівала наведвальнікаў у кітайскай экспазыцыі ўжытковае і плятычнае мастацтва: кераміка, вырабы з мэталу й асабліва – драўляная скульптура, бадай, самая блізкая і зразумелая беларусу. Найбольшай папулярнасьцю карысталася каляровая фігура Таўстуна, зробленая зь ядлоўцавага дрэва. На беларускай выставе наадварот – скульптура амаль не выклікала цікавасьці і ўся ўвага была скіраваная да карцін. Думаю, што цалкам заслужана, бо былі прадстаўленыя ці ня самыя лепшыя імёны нашага мастацтва. Гэта і заўчасна пайшоўшы ад нас Мікола Селяшчук зь яго дэкаратыўным, вельмі індывідуальным і адначасова нацыянальным сюррэалізмам, і беларускі клясык, цудоўны пэйзажыст В.Цьвірко, і тонкі камэрны жывапісец Г.Скрыпнічэнка, і наш «сучасны Брэйгель» – Барыс Казакоў, і майстар акадэмічных, узвышаных і «парадных» краявідаў – У.Масьленікаў, і назіральнік прыроды, ювэлірны апрацоўшчык жывапіснай паверхні – А.Бараноўскі. Паколькі выстава была са сталічных фондаў, то парадавала і прысутнасьць магілёўцаў – цікавага партрэта Галіны Конанавай і нацюрморта Марыі Таболіч.

Адным словам, беларуская выстава была адметная разнастайнасьцю стыляў і аўтарскіх почыркаў, а кітайская прэзэнтавала тыповыя ўсходнія рысы – традыцыяналізм і дух спрадвечнасьці, калектыўныя эстэтычныя ідэалы й стандарты, за якімі зьнікаюць асобныя творцы. Гэта па-свойму цікава, загадкава, прыгожа, але-ж, як і пасьля экзотыкі й заморскіх выкшталцонасьцяў цягне да чорнага хлеба з бульбай і салам, так пасьля кітайскіх хочацца дакрануцца да ўласных краявідаў і вытокаў. І мы вяртаемся назад, бо жыць нам тут – у Эўропе, у сваёй культуры й гісторыі. Што-ж да Кітаю, Карэі ці Віетнаму, куды цягнуць нас аматары «ўсходняга вэктару», дык яны застануцца дзіўнай казкай, чужой і далёкай рэчаіснасьцю, якая спарадзіла такое экзатычнае мастацтва.

Васіль АЎРАМЕНКА

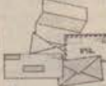
Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Газэта выходзіць шточацьвер.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 18. Наклад 500 асобнікаў.